

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I., Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10.

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. in Reg. publ. per 934-1938
Trib. Timișoara.
Redactor resp. Dr. VÁRNAY ELEMÉR

SEMLEGESSÉG EGYKOR ÉS MOST

Nagyot változtak az idők a negyed évszázaddal ezelőtt kitört világháború óta. Lényegesen megváltozott a hadviselés módja, mert a haditechnika határtalan fejlődése és az ugynevezett totális hadviselési elv rendkívül kitágította a küzdelmek lehetőségeit, amelyek a szárazföldön, levegőben és vizen történnek egyaránt a legszélesebb erőkifejtéssel. Lengyelország néhány rövid hét alatt történt teljes leengerelese bizonyítja legjobban, hogy micsoda elemletes döntésekhez vezethet a rendelkezésre álló összes emberi és gazdasági erők egyetlen adóéiba való összefoglalása. Ilyen körülmények között csak a vezető nagyhatalmak merészelhetik az összecsapást, a kisebb államok összemorzsolódhatnak egész rövidesen, — erre mutat a lengyelországi példa. Ez a főoka annak, hogy a ma háborúja izolálódott, sokkal nagyobb semleges államok száma, mint az elmúlt világháborúban.

De ha tanulmányozzuk a semleges államok jelenlegi helyzetét, csakhamar megállapíthatjuk, hogy azok gazdaságilag is egészen más helyzetben vannak, mint amilyenben voltak húszöt esztendővel ezelőtt. Akkoriban a háború megkezdésekor azonnal a legvirágzóbb konjunktúra nyílt meg a semleges államok részére. Ha nem volna cinikus ez a megállapítás, egyenesen azt mondhatnánk, hogy az ő számukra valószínűleg eldorado volt az a négy esztendő, amely a hadviselő országokra nézve kimondhatatlan áldozatot és szenvedést jelentett, nekik azonban a sohasem remélt jólétet és meggazdagodást. A semleges államokban zajlott minden lehető idegenforgalom, odagurult a csengő arany, ők szállították, ők csinálták a legfényesebb üzleteket, ők közvetítették, ők végezték azokat a nemzetközi szállításokat, amelyek nyomán csak úgy dőlt be az országba a tengerszéli pénz.

Ma azonban egészen más a helyzet. Teljesen megszűnt ez a paradicsomi állapot. A jelenlegi háború egyetlen semlegesnek sem biztosít gazdagodási lehetőséget. De még a nyugalmat sem biztosítja ez az állapot, mert ma már nincsenek semlegességi páholyülések védett kilitással a háború véres színpadára. Minden pillanatban belebonnyolódhatik a szörnyű játékba a nézőtér közönsége, kénytelen résztvevője lehet a háborúnak elkényszeredett akarattal, vagy akár kétségbeesett vonakodása ellenére is. Ezért az általános nyugtalanság, ezért a mozgósítás európaszerte a semleges államokban, sőt még messzi tengerentúli országokban is, amelyeket szintén belesodorhat a drámába valamely hirtelen támadó végzetterhes fordulat. Így a semleges államok hiába vallják az ő neutralitásukat, mégsem élvezhetik a hadi kiadások alól való mentességet, tengerszéli pénzükből kerül nekik is ez a háború, amelyhez tulajdonképpen nincs is semmi közük.

Ez a háború tehát rossz üzlet a semlegesek számára. Sőt nemcsak hasznuk elmaradását jelenti, hanem a fokozott kiadásokat, nyugtalanságot, sőt állandó veszedelmeket is. Semleges hajók is sülyvednek, semleges államok is súlyosan érzik az idők terheit, kereskedelmük nehézségekkel küzd, nekik is le kell szállítani kényelmi igényeiket, életstandardjukat épp úgy, mintha csak maguk is cselekvő részei volnának a háborúnak. Ezek az okok magyarázzák így együttesen, hogy miért oly nagy a semleges államokban a békevágy. Itt van a magyarazata annak, hogy miért erősödik napról-napra a semlegesek mozgalma, hogy megsegítsék az európai elrendeződést oly elvek alapján, amelyek elhárítják a háborút. Legutóbb az északi államok megbeszélésén jutott érvényre ez az akarat. De másutt is látunk olyan törekvéseket, a

A finnek döntő tárgyalásai Moszkvában

Helsinkiben elfogadhatatlannak tartják az orosz követeléseket

Berlinből jelentik: (Rádiópress). Moszkvából érkezett jelentések szerint Paasakivi finn államnácso és Tanner finn pénzügyminiszter a finn bizottság két vezetője csütörtökön délelőtt 8 óra 20 perckor megérkeztek Moszkvába. A Német Távirati Iroda értesülése szerint az orosz bizottság közölte a moszkvai finn követéssel, hogy az október 23-án félbeszakított tárgyalást még a mai napon újból megkezdi.

A svéd lapok finnországi tudósítói azt írják, hogy Molotov külügyi népbiztos beszéde finn körökben nagy izgalmat keltett. A finn politikai körök úgy látják, hogy

Molotov beszédének kijelentéseivel befejezett tények elé akarta állítani a finn közvéleményt.

A finn kormány ellenjavaslata nem egyezik bele abba, hogy finn területeken orosz támaszpontok épül-

jenek és vitásnak tartják, azt is, hogy a kareliai határon módosítások történjenek. A svéd lapok tudósítói megállapítják, hogy a helyzetet Helsinkiben sötétnek látják, annál is inkább, mert a finn bizottság az ellenjavaslatok mellett ki kell, hogy tartson.

KIK VÁRTAK MOSZKVÁBAN A FINN KÜLDÖTTSEGET.

Moszkvából jelentik: A finn küldöttség, ezuttal harmadizban, Moszkvába érkezett. A küldöttségben Paasakivin és Tanneren kívül részt vesznek Rafael Lakkjeinen finn protokollfőnök, volt moszkvai követ, mint az orosz nyelv tolmácsolója. Az állomáson a küldöttséget Barkov szovjet protokollfőnök és Vasjukov, a külügyi népbiztos Balti-igosztályának vezetője, valamint a skandináv államok meghatalmazott miniszterei fogadták. (Rador.)

Erko finn külügyminiszter válasza Molotovnak

Helsinkiből jelentik: (Rador.) Erko külügyminiszter szerdán este beszédet mondott a helsinki-i svéd színházban. A színházban ugyanis a hadsereg tisztelőre nagy ünnepeket rendeztek, amelyen megjelent a köztársaság elnöke és a kormány valamennyi tagja. Erko beszédében

rosszaságtól fejezte ki amiatt, hogy Molotov nyilvánosságra hozta a szovjet-finn bizottság tanácskozásainak javaslatait. Kijelentette, hogy a Szovjet által javasolt meggyezés nem volna más, mint az orosz imperiálisizmus kifejezésre juttatása.

Finnország semmi olyan javaslatot el nem fogadhat, amely veszélyeztetni semlegességét s nem szolgálthat ki finn területeket idegen hatalmaknak. Abban a tekintetben egyezik véleménye a Szovjet véleményével, hogy tudniillik

Finnországnak semlegesnek kell maradnia, mert csak így védelmezheti meg a szovjet határokat. A kormány abból az álláspontból indul ki, hogy minden külső erőszak nélkül baráti szerződést kötött a Szovjettel, amely egyben megemlékezői szerződés is. Végül kijelentette, hogy

Svédország nem járul hozzá az Aaland-szigetek megerősítéséhez

Stockholmból jelentik: (Rador.) A Stockholm Tidningen című lap Molotov beszédéről a következőket írja: Nem állhat meg az a feltevés, hogy

Finnország olyan engedményeket tegyen a Szovjetnek, mint a Balti-államok vagy Kína. Ez épp oly kevésbé valószínű, mint ahogy lehetetlen lenne

amelyek azt célozzák, hogy létre jöjjön a semleges államok egységes frontja a béke érdekében.

Ezért akarattal határozottan sikerülhet ez az összefogás. Mert nem csak kicsiny semleges államok vannak, hanem akadnak köztük igen hatalmasok is. Amerika, Olaszország és Spanyolország szerepe ebből a szempontból például egyenesen döntő horderejű lehet, habár mindegyikük

politikája, világszemlélete különben más. A kultúra és a civilizáció érdekében azonban egy nevezőre lehet hozni mégis ezeket a különbözőségeket, ha arról van szó: megteremteni a békét. Mert az azután bizonyos, hogyha erről van szó, minden kiengesztelő kezdeményezést szívesen magukévá tennének a többi kisebb semleges államok. (F)

elképzelni, hogy Svédország megengedné egy idegen hatalomnak a Gottland-szigeten való megtelepedését. Ha a Szovjet a Dagoe- és Ösel-szigeteket elfoglalná, úgy az nem védekező jellegű volna és ezzel támadást kísérelne meg Svédország és Norvégia, sőt

egész Nyugateurópa ellen.

Az Aaland-szigeteket illetően a lap megállapítja, hogy az ajánlat, hogy a szigeteket harmadik hatalom kizárásával közösen erősítsék meg, fenyegetést jelent a svéd érdekek ellen.

Svédország ebben az esetben már nem maradhatna semleges,

bár érdekei azt kívánják. A lap végül azt hangoztatja, hogy Svédország és Finnország között teljes az egyetértés és tiltakozik egy olyan diktátum ellen, amelyet rá akarnak kényszeríteni egy kisországra, amelynek ügye igazságos.

ELFOGADHATATLAN AZ OROSZ JAVASLAT.

Stockholmból jelentik: (Rador.) A Stefani-ügynökség jelenti: Molotov beszédével foglalkoznak a svéd politikai körök és megállapítják, hogy annak a finn-orosz nézeteltérésre vonatkozó része, illetve a Szovjet ajánlata

elfogadhatatlan a finn köztársaság függetlensége szempontjából

és az ártalmas kihatással lehet a többi északi ország számára is. Ilyen körülmények között ez a javaslat elfogadhatatlan.

A SVÉDEK IS BIZOTTSÁGOT AKARNAK KÜLDENI MOSZKÁBA.

Stockholmból jelentik: (Rador.) Hivatalos helyen megcáfolták azt a hírt, hogy Kolontay aszszony, a szovjetkormány Stockholm követe lépéseket tett a svéd kormánynál — mint a Daily Herald jelentette. A lap szerint a lépés célja az volt, hogy a svéd kormány küldjön tárgyaló bizottságot Moszkvába.

IPARVIDÉK ÉS ERŐDÖK ATADÁSÁT KÖVETELI A SZOVJET.

Rómából jelentik: A finn helyzetet az olasz lapok is súlyosnak tartják. A Corriere della Sera szerint a finnek már csak azért sem fogadják el a szovjet követeléseket, mert az a terület, amelyet

át kellene adniok, Finnország legfontosabb iparterülete.

Lehetetlennek tartják azt a szovjet állítást, hogy Finnországnak támadó szándékai volnának a Szovjettel szemben. A Stampa szerint sok ezer önkéntes érkezett a balti államokból Helsinkibe azzal, hogy beálljanak a finn hadseregbe. (Dunaposta.)

Koppenhágából jelentik: A lapok jelentik, hogy az ottani finn követ közölte, hogy Hangö sziget körül, továbbá Hasto és Busö szigetek között

a finnek aknazárt létesítettek.

A párisi Havas ügynökség jelentése szerint azon területek, amelyet Finnországtól a Szovjet követel, rendkívül jól kiépített erődrendszer van.

Katonai körök véleménye szerint a Siegfried- és Maginot-vonal után ez a világ harmadik legerősebb katonai védőműve.

Az apró tavak közötti hatalmas erdőkben bevehetetlen állások épültek. (Dunaposta.)

Amerika Finnország miatt nem kezd háborút

Londonból jelentik: (Rador.) A Daily Telegraph washingtoni levelezője megállapítja, hogy a háború kitérőse óta az amerikai közvéleményt a legjobban a Szovjetnek Finnországgal szembeni erőszakos fenyegetése befolyásolta. Az amerikaiak más meglepetést vártak, de nem a Finnország vagy a skandináv államok ellen irányuló fenyegetést, mert ezek az országok meg tudták volna semlegességüket tartani. Az amerikai közönség tudja azt, hogy az elszigetelődési politika következtében az Egyesült Államok nehéz helyzetbe került. Ha Finnországot az amerikaiak által kedvezményezett európai államnak is tartják, mégis megállapítják, hogy jobban tette volna, ha amerikai tartozásuk kifizetése helyett légvédelmi ágyukat vásároltak volna. A levelező azzal zárja cikkét, hogy az Egyesült Államok Finnország miatt nem kívánna háborúba keveredni, de Oroszország erőszakos eljárása hosszú ideig emlékeztetés marad Amerikában.

KÖRTING Rádió FODOR Temesvár I Dacilor

Seria 1940

R á d i ó

Meghalt Darányi Kálmán, volt magyar miniszterelnök

A magyar parlament elnöke Tasnády-Nagy igazságügyminiszter, Antalfi István dr. igazságügyi miniszter lesz

Budapestről jelentik: (Dunaposta.) Darányi Kálmán, volt magyar miniszterelnök szerdán Budapesten meghalt. Darányi Kálmán ötvenhárom éves volt. Közéleti pályáját a világháború előtt Fogarason kezdte. A világháborút, mint huszárőrnagy küzdötte végig. 1917-ben Pest vármegye főjegyzője, majd Zólymon vármegye főispánja lett. 1920-ban Győr- és Komárom vármegye kormánybiztosa, majd főispánja, 1923-ban Mosony, 1924-ben pedig Győr-, Pozsony-, Mosony- egyesített vármegyék főispánja volt. 1927-ben került be a képviselőházba, 1928-tól pedig miniszterelnökségi államtitkár volt. 1935. januárjában földművelésügyi miniszternek nevezték ki. Gömbös Gyula halála után Darányi került kormányra.

A volt magyar miniszterelnök az utóbbi időben sokat betegeskedett s bár külföldi gyógyhelyeken is gyógyulást keresett, az orvosi tudomány nem tudott segíteni rajta. Halála a ma-

gyar közéletben mindenütt nagy részvétet kapott.

Darányi Kálmán volt miniszterelnök holttestét csütörtökön délelőtt a Kerepesi temető halottszobájába szállították, ahonnan hétfőn viszik át a Ház képviselőház kupolacsarnokába és ott még a nap felvatalozzák. A kupolacsarnokot hétfőn után megnyitják a nagyközönség előtt. Kedden előtt a Ház gyászülésein parentálja el a volt miniszterelnököt. A beszédet Bobory alelnök tartja majd az ülést megszakitják és a Ház tagjai átnulnak a kupolacsarnokba az akkor tartandó gyászgyűlésre. A gyászgyűlést Ravasz László püspök végzi és ő búcsúztatja az elhunytat először. Ezután Teleki Pál gróf miniszterelnök mond csütörtökön, majd Széchenyi Bertalan gróf a magfelsőház elnöke és végül Bobory György képviselőházi alelnök mond beszédet. A holttestet Tasnády-Nagy igazságügyi miniszter el a családi kriptá-

A szegények segélyezését rendeli el legújabb pásztor-levelében Magieru Andrei dr. görög keleti püspök

Magieru Andrei dr. görög keleti püspök most bocsátotta ki őszi pásztorlevelét. A főpap a katonai szolgálatot teljesítők családtagjainak segélyezésére hívja fel hivat és kegyes szavakban figyelmeztet mindenkit, hogyan kell viselkednie a mai sulyos időkben. Gondolni kell a hadsereg és minden erővel támogatni azt, mert a hadsereg biztosítja az ország épségét, adja meg a nyugalmat és biztonságot.

— Ti nagyon jól tudjátok, szeretett hivatásom — szól a püspöki pásztorleveléből —, hogy minden az Isten tervei szerint történik. Ezek az idők Istenben való hitünknek és türelmünknek a megpróbáltatását jelentik. Ebből az időből az a nép kerül ki győztesen és sértetlenül, amely keresztényi alázattal tűrni tud és teljes bizalommal van a Mindenható iránt, aki ezeket az idők kormányozza.

A püspök elrendeli, hogy a parókiák tanácsai azonnal lássanak hozzá a lakosság segélyezéséhez. Mint keresztények, kötelesek vagyunk viselni egymás terheit — folytatja a pásztorleveléből — és különösen a mostani megpróbáltatások kal terhes időkben jótételekkel kell bizonyítaniunk keresztényi érzésünket. A parókia tanácsa az állami szervekkel együtt, vagy önállóan, minden héten egyszer a lelkesz elnöke alatt összeül és megbeszéli a segélyezés kérdéseit és határozatokat hoz. Segíteni kell azokon, akik munkáskéret, vagy a föld megműveléséhez szükséges szerszámokat és felszereléseket nélkülölnének, hogy egyetlen gazdagság se maradjon műveletlenül. A katonai szolgálatot teljesítők családtagjait élelemmel kell ellátni és a nemes cél elérésére, felhívást kell intézni a tehetősebbekhez. Szaporítani kell a perselyezést újabb pénzbeli vagy természetbeni adományok gyűjtésével és

a befolyt pénzt meg egyéb adományokat a szegényekre szabad csak fordítani.

— Az Isten talán még sohasem kérte a népüktől ennyire, keresztényi érzése bizonyítását, mint mostanában. Itt az alkalom, hogy mutathassuk szeretetünket és együttérzésünket felebarátaink iránt. Emlékezzünk a szent szavakra: „Aki gazdag és látja felebarátait szorongóknak és nem segít rajta, szive zárva marogyan várhatja azt, hogy az Isten szerezze őt?” Gyermekeim, ne szavakkal, hanem tettekkel bizonyítsuk be szeretetünket. (János ev. 17—18.)

— Isten áldását kérem rátok és hozzátartozóikra — fejeződik be a pásztorleveléből — Istenem a Mindenható, rövidítse meg a megpróbáltatások idejét és mentse meg országunkat, urkodónkat és népünket minden bajtól.

CORSO mozgó
Ma premier!

A vasöklü

A főszerepekben a következő kedvelt művészekkel:

WALACE BEERY, ROBERT TAYLOR,
FLORENCE RICE.

Izgalmasabb minden kalandorfilmmél!

Legújabb Metro-Goldwyn híradó:

Legfrissebb harctéri

felvételek!

Harcok szárazföldön,

vizen és levegőben!

Awindsori herceg a fronton!

D. u. 3 órakor 17 leies helyárrakkal

KATIA

Légvédelmi előadások napjára

November 3, péntek délelőtt 10—12. román előadás a Capitolban belvárosi férfiak részére.

November 3, péntek délelőtt 10—12. román előadás az Apollóban gyárvárosi nők részére N-től Z-ig.

November 4, szombat 10—12, német előadás a Capitolban belvárosi férfiak és nők részére.

November 4, szombat 10—12. román előadás az Apollóban gyárvárosi férfiak részére, A-tól M-ig.

Molotov beszéde feltétlen német barátságról tanuskodott „Esztelenség a hitlerizmus megdöntése végett háborút folytatni“

Moszkvából jelenti a Tass: Kedden este ült össze a Kremlben a szovjet nagytanács ülése Andrej elnöke alatt. Az ülésen megjelent Sztalin, Molotov, Vorosilov, Kaganovics, Kalinin, Mikoyan, Brezjev Zsdanov, Krucsev, Csibernik és Berian, akiket a gyűlés nagy éljenzéssel fogadott. Az ülés megnyitása előtt a képviselők felállással adták az Lengyelországi háború során esett szovjet katonák emlékének. Napirenden a következő kérdések szerepelnek: 1. a kormány külpolitikai jelentése; 2. a nyugatukrajnai nemzetgyűlés felhatalmú tanácsának jelentése; 3. a nyugatfehéroroszországi nemzetgyűlés felhatalmú tanácsának jelentése.

Először Molotov emelkedett szólásra, aki jelentésében a következőket mondotta:

J HELYZET AZ EURÓPAI DIPLOMACIÁBAN.

— Képviselő barátaim! Az utóbbi két hónap alatt a nemzetközi helyzetben jelentékeny változások történtek. Ezek a változások elsősorban az európai helyzetet érintik ugyan, de Európától távollevő országokra is befolyással vannak. Különösen három körülményt kell kiemelni. Először is hangsúlyozni kell az Oroszország és Németország közötti viszonyban beállott változást. Az augusztus 23-án kötött megemlékezés szerződés véget vetett annak a helyzetnek, amely a két ország között több

év óta tartott. Bizonyos európai hatalmak által szított ellenséges hangulat

Oroszország és Németország közötti barátságos kapcsolatoknak és közeledésnek adott helyet ez a jóviszony a Moszkvában szeptember 28-án aláírt szerződésben pecsételődött meg, amely megszövegezte a két állam barátságát és megállapította közös határvonalait.

— Mint második fontos körülményt, hangsúlyoznom kell Lengyelország teljes katonai összeomlásának és a lengyel állam széthullásának tényét. Nemrég a lengyel állam vezetői még államuk szilárdaságával és hadseregük erejével dicsekedtek. Mégis elég volt először a német, majd a szovjet-orosz hadsereg gyors katonai tevékenysége ahhoz, hogy ebből a versaillesi torzszülöttestől semmi se maradjon. A lengyel politikának e minden vezérely nélkül való

hagyományos ingadozási játéka Németország s Szovjet-Oroszország között, teljes esődött mondott.

— Harmadszor el kell ismernünk azt, hogy az Európában kitört háború gyökeresen megváltoztatta ezt a helyzetet, amely kezdetben a Németország és Lengyelország közötti háborúra, később Németország és a szövetséges hatalmak közötti háborúra vezetett.

„Világnézetet nem lehet erőszakkal megdönteni“

— A németek és az angol-francia blokk között folytatta Molotov — megkezdődött a háború, de még csak az első fázisában van. A háború még nem ért el nagy arányokat, mégis az európai, sőt Európán kívüli helyzetben érthető változásokat hozott. Ezek miatt a jelentős változások miatt, némely régi formula, amelyet már régen megszoktunk és használunk, ma már láthatóan használhatatlan a gyakorlatban. Ezért meg kell érteni, ha az új európai helyzet értékelésében nem akarunk durva hibákat elkövetni. Így például

olyan fogalmak, mint „támadás” és „támadó” az utóbbi hónapok során új tartalmat és új értelmet nyertek.

Könnyen érthető, hogy ezeket a fogalmakat már nem használhatjuk olyan értelemben, mint ezelőtt három-négy hónappal. Mindenki megértheti, hogy nem lehet szó a régi Lengyelország visszaállításáról.

Ezért tiszta örültség folytatni ezt a háborút a lengyel állam visszaállításának ürügye alatt. Franciaország és Anglia kormányai már tisztában vannak ezzel, még sem akarják beszüntetni a háborút és békét teremteni, hanem ehelyett a Németország ellen indított háború folytatására új indoklás: keresnek.

— Bizonyos idő óta — folytatta tovább beszédét Molotov — az angol és francia vezetőkörök a népjogokért a hitlerizmus ellen indított harc bajnokainak tüntetik fel magukat. Ebből az következik, hogy ebben a két országban a háború hívei Németország ellen ideológiai szempontokért indított háborút, ami a régi vallási háborúkra emlékeztetnek. Az eretnekek ellen indított vallási háborúk valamikor divatban voltak. Ezeknek gyászos következményük volt a néptömegek sorsára: teljes gazdasági és művelődési összeomlásra vezettek. Az ilyen háborúknak nem is lehet más eredménye, mivel a középkorba való.

A hitlerista világnézetet, mint bármely más világnézeti rendszert, el kell fogadni, vagy vissza lehet utasítani, de ez a kérdés egy politikától teljesen független vélemény nyilvánítás kérdése. Mindenki megéri, hogy egy világnézetet nem lehet erőszakkal megdönteni és ennek nem lehet háborúval véget vetni. Ezért örültség, sőt büntény háborút indítani a hitlerizmus megsemmisítésére a demokráciák zászlója alatt.

HARC A VILÁGURALOMÉRT?

Egyébként nem lehet a demokráciáért való harcra magyarázni olyan ténykedéseket, mint például a franciaországi kommunista képviselők letar-

tóztatását. Angliában a politikai szabadságok megszorítása, vagy pedig az Indiára mind súlyosabban nehezedő nyomás. Azt hiszem, eléggé világos, hogy a jelenlegi európai háborút nem a bevallott célokért és nem a demokráciáért indították, hanem ennek célja egészen más. Az igazi oka ennek a háborúnak nem az, amit Anglia és Franciaország állít: Lengyelország visszaállítása és a demokrácia megvédése. Vannak más igazi célok: a Németország ellen indított háború végső céljai tisztán anyagi célok egy nagy gyarmatbirodalom céljai. A gyarmatok birtoklása, amely többszázmillió ember kihalását engedi meg. Anglia és Franciaország világuralmának az alapját képezi. A jelenlegi háború háttere a német gyarmati követelésektől való féltel, a Németország ellen való háborús uszítás politikáját Angliában és Franciaországban a világuralom elvesztésének félelme parancsolja. Világosan kitűnik tehát ennek a háborúnak, amelyet a világuralomért folytatnak, tisztán imperialista jellege.

„SEMLEGESSÉGRE KÖTELEZTÜK MAGUNKAT“

— A Szovjetunió és Németország közti megemlékezés paktum semlegességre kötelez abban az esetben, ha Németország háborúban vesz részt. A folytonosság szemléiben kitaratunk ezen magatartásunk mellett és csapatainknak a volt Lengyelország területére szeptember 17-én való bevonulása nincsen ezzel ellentmondásban. Elég rámutatni arra, hogy az említett napon a szovjetkormány jegyzéket juttatott el mindazon államokhoz, amelyekkel diplomáciai viszonyt tart fenn közölve, hogy a jövőben is semleges magatartást fog velük szemben tanusítani. Ismeretes, hogy csapataink csak akkor hatoltak be lengyel területre,

Molotov feltárja a finn tárgyalások anyagát

— Finnországgal való viszonyunk különleges helyzetben van. Ez elsősorban annak tulajdonítható, hogy Finnországban bizonyos kivülálló hatalmak nagymértékben külső befolyást gyakorolnak. Pártatlan embereknek be kell látniuk a Szovjetunió biztonosságának ezen problémáit, főleg pedig Lenin-gradéit, amelyek az Esztországgal, Lettországgal, Litvániával és a Finnországgal folytatott tárgyalások tárgyát képezték. Moszkva után a Szovjetunió legfontosabb városa Leningrád 32 kilométerre van a finn határtól. Ez a távolság kisebb, mint amire szükség van a városnak modern tüzérségi lövedékekkel való bombázására. Másrészt Leningrád vízi-úton való megközelítése szintén attól az ellenséges, úton való megközelítéstől függ, amit Finnország

Az aranyér

állandó viszketési ingere és gyötrő fájdalmi végül is idegeit teszik tönkre. Szabaduljon ettől a kintóll Goedecke féle Anusol végbélkúpok gyors enyhülést és gyógyulást biztosítanak.

Anusol-Goedecke

amikor a lengyel állam szétbomlott és tulajdonképpen megszűnt létezni.

Természetesen nem maradhattunk semlegesek ezen ténnyel szemben.

— Mindenkor azon a véleményen voltunk, hogy egy erős Németország szükséges feltétele a szilárd európai békének. Neveléses lenne azt hinni, hogy Németországot egyszerűen harcképtelenné lehet tenni és ki lehet zárni minden számításból. Ez újabb versaillesi katasztrófához vezet. A szovjet hadseregnek az ukrán és fehérorosz területeken való előnyomulása közben helyenként komoly összeütközések voltak a lengyel csapatokkal

A LENGYEL MEGSZÁLLÁS MÉRLEGE.

Ennek megfelelően veszteségeink voltak. Az ukrán és fehérorosz arcvonalakon 737 emberünk meghalt, 1862 megsebesült, összesen tehát 2589. Ami lengyelországi zászmányunkat illeti, a következő: 900 ágyú, több, mint 10.000 gépfegyver, több mint 300.000 puská, 150 millió töltény és 300 repülőgép.

Az Oroszországhoz visszatért terület olyan nagy, mint egy nagy európai állam. Nyugat-Fehéroroszország területe 88.000 négyzetkilométer, 4 millió 800.000 lakossal. Nyugat-Ukrajna ugyancsak 88 ezer négyzetkilométer 8 millió lakossal. Az összlakosság tehát 13 millió, amiből 7 millió ukrán, több, mint 3 millió fehérorosz, 1 millió lengyel és 1 millió zsidó.

A SZOVJET NEM BOLSEVIZÁLJA A BALTI ÁLLAMOKAT.

— Most pedig térjünk át a Balti-államokkal való viszonyunkra. A Szovjetunió, másrészt pedig Esztország, Lettország és Litvánia közti kapcsolatok az 1921-ben kötött egyezmények által lettek rendezhatlyozva. Azóta a szovjetek megszakítás nélkül baráti politikát folytattak ezekkel a kis államokkal és megfelelő feltételeket teremtettek ezzel a három országgal, aminek igen nagy politikai fontossága van s egyazon elvből ered. Tekintettel ezen államok földrajzi helyzetére a szovjetekkel kapcsolatban, a tengeri és légi támaszpontok felállítására vonatkozóan velük kötött megegyezés biztos védelmi eszközt jelent nemcsak a szovjetek, hanem a Balti államok számára is. Ilymódon ők a béke fenntartásának ügyét szolgálják. Ezen paktumok különleges jellege nem képez semmilyen beavatkozást a szovjetek részéről Esztország, Lettország és Litvánia ügyébe, amint azt a külföldi sajtó igyekszik terjeszteni. A kötött paktumok értelmében az aláírók felségjogai érintetlenek maradnak, mert a kölcsönös tisztelet alapelvein állanak. Mi lojálisan és pontosan be akarjuk tartani a paktumokat és kijelentjük, hogy a szovjeteknek a Balti-államokban való szándékairól terjesztett szóbeszéd csak közös ellenségeinknek és a mindenfajta szovjetellenes provokátoroknak használ. Ugyazintén sülyt helyeztünk Vilna városának a litvánok számára való visszaadására, nem mert a litván lakosság ott túlsúlyban lenne, hanem mert Lengyelország erőszakkal vette el Litvániától ezt a várost, melyet történelmi múlt fűz hozzá. Ez az aktus erős fénybe borítja a szovjetállam jóakarátát. A litván állam 2 és félmillió lakosa mellé újabb félmilliót kap.

mutat a szovjetek iránt, amennyiben kezében vannak a Finn-öböl egész északi partja, valamint az öböl középső részében levő szigetek. Beszélnek még bizonyos igényekről, amiket a szovjetek Svédországgal és Norvégiával szemben támasztanak. Ez az alaptalan hazugság még cáfolatot sem érdemel.

Valójában a Finnországgal való tárgyalásainkon előterjesztett javaslataink rendkívül szerények. Mi kölcsönös segélynyújtási egyezmény kötését javasoltuk a többi Balti-állammal kötött paktum mintájára. A finn kormány kijelentette, hogy ez ellentétben van a finn kormány kijelentésével, hogy ez ellentétben lenne feltétlen semlegességi magatartásával. Mi erre nem erőszakoltuk indítványainkat. Felajánlottuk ekkor, hogy térjünk át azon konkrét kérdésekre ta-

nulmányozására, amelyek a szovjetek biztonsa-
szempontjából érdekelnek bennünket, tehát Le-
ningrád biztonságára. Azt javasoltuk, hogy az orosz
— finn határt toljuk odébb néhány száz tiz kilomé-
terrel, amiért cserébe felajánlottuk Finnországnak
Szovjet-Karéliá egy részét, még pedig

kétszer olyan nagy területet, mint amit Finnor-
szág engedne át nekünk.

Javasoltuk még, hogy egyezünk meg egy a Finn-
öböl bejáratánál levő kisebb finn területnek meg-
határozott időre való bérbéviteléről, ahol tengeri tá-
maszpontot létesítenénk. Így a Szovjetunió telje-
sen biztosítani tudná az öböl biztonságát minden
más állam részéről jövő ellenséges merénnyel szemben.

— Felajánlottuk továbbá, hogy

elejtjük kifogásainkat az Aaland szigetek meg-
erősítése ellen,

amit a finn kormány régóta kíván, csak azzal a fel-
tétellel, hogy

saját erővel és nem más idegen állam részvé-
telével fegyverezze fel.

Egyébként mi kifejezésre juttattuk az Oroszország
és Finnország közti megemeltámadási paktum meg-
erősítésére vonatkozó óhajunkat kölcsönös pótbiz-
tosítékok útján.

Mi készek vagyunk Finnországot támogatni az
öt érdekli kérdésekben és nem hisszük, hogy
Finnország őrügyeket fog keresni a tekintetbe
veft egyezmény meghúzására.

Ilyen magatartás nem lenne összeegyeztethető a
ké: ország közti baráti kapcsolatokkal és mint ter-
mészetes is, súlyos hátrányára válna Finnorszá-
gnak. Mégis ki kell jelentenem, hogy

maga az Egyesült Államok elnöke szükséges-
nek tartotta beavatkozni ezekbe a kérdésekbe,
ami nehezen egyeztethető össze az Egyesült
Államok semlegességi politikájával.

Heves támadás Törökország ellen

— Néhány szót a Törökországgal való tárgya-
lásokról. Azt híresztelték, hogy Szovjetország
Ardagan és Kars körzetek átengedését követelte vol-
na. Ez kitalálás és hazugság. Mások azt állították,
hogy a szovjetek a montreauxi szerződés módosítá-
sát és a tengerszorosok kérdésében előjogokat kö-
veteltek volna. Ez is hazugság.

Valójában kétoldali kölcsönös segélynyújtási
egyezmény kötéséről volt szó, ami a Fekete-
tenger és a tengerszorosok vidékére lett volna
korlátozva.

A szovjetek azon a véleményen voltak, hogy ilyen
paktum kötése nem kötelezhette volna Törökorszá-
got olyan cselekedetre, melyek fegyveres viszályra
vezethetnének Németországgal s hogy háborús fe-
nyegetés esetében Törökország nem hagyná átkel-
ni a Boszporuszon a Fekete tengerbe olyan hatal-
mak hadihajóit, amelyek nem fekszenek a Fekete
tenger partjain.

Törökország elhárította a Szovjetunió e két k-
tötését és ezzel lehetetlenné tette a paktum
megkötését.

— Elsőrendű fontossággal bír, hogy megismer-
jük a velünk kapcsolatban levő államok igazi arcu-
latát és igazi politikáját, amely megkülönböztetett
jelentőséggel bír számunkra. A török politika több-
féle szempontból világosan áll ma előttünk úgy a
moszkvai tárgyalások, mint Törökország legutóbbi
külpolitikai tevékenysége folytán. Tudjuk, hogy a
török kormány hozzákötötte sorsát a háborúban
résztvevő európai hatalmakhoz. Kölcsönös segély-
nyújtási egyezményt kötött Franciaországgal és
Angliával, amelyek két hónap óta háborút viselnek
Németország ellen.

— Törökország véglegesen visszautasította az
óvatossági politikát és belépett az euró-
pai háború szférájába. Anglia és Franciaország
most nagyon meglegedett, mert az a célja, hogy
minél több semleges országot vonjon be a háború-
ba. Vajon Törökországnak oka lesz-e megbánni ezt
a lépést? Nem kíséreljük meg a találgatásokat. Meg-
elégszünk azzal, hogy megjegyezzük magunknak
szomszédunk külpolitikájának ezen új fordulatát és
hogy figyelemmel kísérjük az események folyását.
Ha Törökország bizonyos fokig megkötötte kezeit
és vállalta a hadviselő támogatásával járó kocká-
zatot, természetesen

a török kormány számotvet azzal a felelősség-
gel, amelyet magára vett.

— Az URSS azonban nem ezt a külpolitikát
követi, mert nem ennek köszönheti a külpolitikájá-
ban elért számos sikert.

Szovjetország szabadkezet akar biztosítani
magának, továbbra is semleges kíván maradni
és a béke megszilárdításának munkájában akar
résztvenni.

„Mindent elkövetünk a háború megrövidítésére”

— Ami Japánnal való kapcsolatunkat illeti, az
utóbbi időben bizonyos javulás volt észlelhető. Mo-
lotov ezután a hadicsempészésről és a semleges or-
szágoknak a hadviselőkhöz történő fegyverszáll-
ításáról beszélt. Kijelentette, hogy a szovjetkor-
mány jegyzékében leszögezte, miszerint hasonló
kérdésben nem lehet egyoldalú határozatot hozni,
amint ezt Anglia tette és hogy azt az összes hatal-
makkal karöltve kell megoldani. Mindenesetre ne-

künk, mint semleges országoknak, nem áll-
künkben a háború továbbterjedése. Mindent meg-
gunk tenni annak érdekében, hogy leompítsuk
bőli erejét és hogy siettessük a befejezést a
érdekében. Az Egyesült Államok azon határo-
amely felfüggesztette a fegyverkiviteli tilalom
bargóját, jogos kérélyeket ébreszt bennünk. Te-
hatatlan, hogy ez a lépés súlyosítja és eg-
meghosszabbítja a háborút.

Németországban a beszéd megelégedést keltett

Berlinből jelentik: (Rador.) A Völkischer
Beobachter Molotov beszédével foglalkozva azt
írja, hogy a külügyi népbiztos nagy beszédének
hangja élesen elítélő volt a háborút illető kérdé-
sek tekintetében.

A szovjet kormány saját érdekét védő po-
litikát folytat és Kelet-Európa békéjét ki-
vánja.

A német lapok szerint Molotov kijelentette azt
is, hogy nem türi a baráti Németország elleni
támadásokat. Ez a megállapítás a beszéd aláb-
bi részéből tűnik ki:

Moszkva teljes súlyával tiltakozik Anglia és
Franciaország azon kísérlete ellen, hogy a jelen-
leg még lokalizált háború világháborúvá váljon.
A lap ezután rámutat Molotov azon elítélő kije-
lentésére is, amelyet az éhségblokádnak ellen mon-
dott.

Ismét monu beszédével kapcsolatban a Völ-
kischer Beobachter megállapítja, hogy Törökor-
szág a szigorú semlegesség híve és hogy a török
nép csak akkor nyul fegyverhez, ha életérdekeit
veszélyben látná.

A BIRODALOM ÉS A SZOVJET POLITIKAI EGYÜTTMŰKÖDÉSE

Berlinből jelentik: (Rador.) A tegnapi este
megjelent lapok nagy terjedelemben foglalkoznak
Molotov beszédével. A Börsenzeitung leszögezi a
beszédnek azt a részét, amelyben Molotov félreért-
hetetlenül megállapította a német—országi viszony
kialakulását és megállapította egyben a francia—
angol hadicélokot is. Az Angriff szerint a világ-
nak most számolnia kell azzal az új helyzettel,
amely Molotov beszédéből kitűnt és amely a biro-
dalom és a Szovjet politikai együttműködését bi-
zonyítja. Oroszország támogatja Németországot
az abeli törekvéseiben, hogy a versaillesi rendszer
utolsó maradványait is megszüntesse. A Nachtaus-

Egy amerikai képviselő a Moszkvai nagykövet

Newyorkból jelentik: (Rador.) Mac Cormack
demokrata képviselő kérését intézett a washingtoni
kormányhoz, hogy hívják vissza Stenhart moszkvai
nagykövetet, tiltakozásul Molotov beszédé ellen,
amellyel Roosevelt köztársasági elnöknek a finn—
országi viszállyal tett lépését illette.

Washingtonból jelentik: (Rador.) Hull kül-

A Szovjet kilép a Népszövetségből?

Londonból jelentik: (Rador.) Az a genfi jelen-
tés, amely szerint Szovjetország elhatározta,
hogy kilép a Népszövetségből, nem nyert megerősí-
tést a londoni szovjet nagykövetségen. Miután Mais-
ki a népszövetségi közgyűlés jelenlegi elnöke, bizo-
nyára kapott volna hírt a szovjet kormány ilyen
értelmű elhatározásáról.

MEGÉLENKÜL AZ ANGOL-OROSZ KERESKEDELMI KAPCSOLAT

Londonból jelentik: (Radiopress.) Az an-
gol lapok hírei szerint Anglia és Szovjetország
között rövidesen nagyjelentőségű kereske-
delmi szerződés jön létre. Anglia különféle fát

gabe ezeket írja: Anglia és Franciaország tová-
ra is azt hiszik, hogy a Szovjet semleges ma-
de most már sokkal szerényebben viselked-
Németország a háború kezdetekor kijelen-
hogy ezt a harcot, amit rákényszerítettek, egy-
fogja befejezni. Nem fél a harc eredményétől
nagy örömmel fogadja Szovjetország szű-
mét, amellyel a háború fejleményeit kíséri.

A FRANCIA SAJTÓ ÖSSZEHASONLITÁ- TESZ

Párisból jelentik: (Rador.) A francia l-
Molotov beszédével foglalkoznak. A Figaro
széhezasonlítás tesz a külügyi népbiztos ez-
májusi és mostani beszéde között. Május
Molotov elítélte a müncheni egyezményt és
jelentette, hogy a Szovjet első helyen áll a k-
kivánó országok soraiban és a támadást ell-
A lap ezután gunyosan emlékezik meg a Sz-
jet magatartásának megváltozásáról, mert
a múlt év szeptemberében elítélte Franciaor-
got és Angliát, mert nem ragadott fegy-
Csehszlovákia védelmére, most azzal vá-
meg őket, hogy visszaéltek a Lengyelorszá-
nyújtott garanciával.

A SZOVJET TANÁCS MÁSODIK ÜLÉSNAPIJA

Moszkvából jelentik: (Rador.) A Havas
nökség jelenti: A legfelsőbb szovjettanács r-
dik ülésén Pancsinn képviselő, aki a nyugatu-
nai nemzetgyűlést képviseli, nyilatkozatot olv-
fel, amely szerint felhatalmazása van, hogy
a tanácsot arra, miszerint

ezt a területet vegyék fel a szovjet köztár-
sági közösségbe.

A nyilatkozat felolvasása után Nyugatukrajna
viselőit meghívták, hogy foglaljanak helyet-
képviselőkhöz, akiknek nemzetie részeit
zik az orosz szovjetköztársaságnak.

A Molotov-beszéd miatt visszahívását javasolja

ügyi államtitkár egy újságíró kérdésére me-
gyez, hogy Molotov beszéde nem tett szükséges
magyarazatot, de általában elfogadható dolog
egy barát-nemzet egy másik nép érdekében
seket tesz. A külügyi államtitkár Molotov beszé-
nek további részével kapcsolatban nem volt
landó megjegyzéseket tenni.

A Szovjet kilép a Népszövetségből?

és faárukat, valamint vasat vásárol Szov-
jetországban, míg a Szovjet főleg az a-
szövetáru iránt érdeklődik. A kereskedelmi sz-
ződés azonban más cikkekre is ki fog terjed-
A Financial News szerint a két nagyhatalom
között az összeköttetés úgy fejlődik ki, hogy
még erősebb és forgalmasabb lesz, mint a h-
ru előtt volt.

A MOSZKVAI NÉMET NAGYKÖVET BERLINBEN

Moszkvából jelentik: (Rador.) Gróf Schu-
burg, Németország moszkvai nagykövete,
törtökön visszautazott Berlinbe, ahol több na-
marad.

Kóbor kutyák garázdálkodnak Temesvároitt

Alig ért véget a nyáron elrendelt ebzárlat
ideje, a polgármesteri hivatal a városi állator-
vos előterjesztésére újabb ebzárlatot rendelt el.
Ez a mostani ebzárlat november 1-től a további
rendelkezésig tart. Ennek értelmében tilos a
kutyákat az utcákon és a parkokban szabadon
bocsátani és a kutyáknak házon kívül minden-
kor szájkosarat kell viselniük. Az ebzárlat ren-
delettel kapcsolatosan ismét hangsúlyoztuk kell,
hogy a város területén rengeteg a kóbor kutya.
A csavargó, elhanyagolt és a fertőzésnek kőny-
nyen kitett gazdtalan kutyákat azonban nem

nagy szorgalommal igyekeznek elfogni a gy-
telep emberei. Az ilyen kutyák után ugyanis
jár nekik semmi illeték. Előszóval fogva-
sák össze azonban a véletlenül az utcára ke-
rült ápolat kutyákat, mert tudják, hogy a tulaj-
donos siet azokat kiváltani. Ez pedig szép r-
lékjövedelmet jelent. Ha a város területén
börgő és éhező gazdtalan ebek összefogdos-
ra nagyobb gondot fordítanak, akkor r-
volna szükség a minduntalan megújuló eb-
latokra.

KETTŐS MŰSOR!

Franciaország védve van - A Maginet vonal

Alpesi hadtestek, gyarmati hadsereg, tengerészet, légi és légvédelmi erő és Franciaország büszke-sége: „A 70 TONNAS TANK”!

Karneval királynője

Pazar kiállítású film. SONJA HENIE legragyóbbóbjégtánc mutatóványaival. Partnere: RICHARD GREENE.

Holnap döntenek Bucurestiben a kávéházi zenekarok után fizetendő szerzői jogdíjak kérdésében

A zeneszerzők szindikátusa — mint legutóbb közöltük — miniszteri engedély alapján elhatározta, hogy a nyilvános helyiségekben szereplő zenekarok zeneszámai után fizetendő szerzői jogdíjakat lényegesen felemeli. A városokban lévő elsőosztályú kávéházakban vagy éttermekben a szerzői jogdíj eddig havonta 770 lei volt és a szindikátus úgy tervezte, hogy ezt az összeget a fogyasztó vendégek által fizetendő 1—2 leies blokkal együtt havi 3800 leire emeli fel. Kisebbségi helyiségekben pedig az eddigi jogdíjak 40 százalékos emelését kontemplálták. Az érdekeltektől vendégpari üzemek ezen jelentős felemelés ellen állást foglaltak és a zeneszerzők szindikátusával Bucurestiben tárgyalások is indultak meg, amelyek azonban nem vezettek eredményre. Egy 1300 leies szerzői jogdíj összegében volt már ideiglenes alap a megegyezésre, de utóbb ez a megegyezés is meghiúsult. Az érdekeltektől szervezettek erre a minisztériumhoz folyamodtak és a kultuszminiszter 8644. szám alatt most értesítette a Sfatul Negustorenc Bucurestii vezetőségét, hogy egyletük további intézkedésig felfüggeszti a zeneszerzők szindikátusa által tervezett szerzői jogdíjakat és a kérdés érdemleges elintézésére november negyedikén, szombatn a fővárosban tanácskozás lesz a kultuszminisztériumban. Ezen a megbeszélésen a miniszter meghívására a vendéglős és kávéipari szervezet részéről Niculescu-Ritz szenátor, a Sfatul Negustorenc központi elnöke és Bojinca Cornel ügyvéd, a bányászi kávé és vendéglős inpartársulat agilis ügyvése vesznek részt. A vendégpari üzemek tulajdonosai nagy érdeklődéssel tekintenek a szombati megbeszélés elé, amikor ezt az inpart érintő kérdések is szövegnyegre kerülnek. Végleges döntésig természetesen az egyes helyiségekben a régi szerzői jogdíjak maradnak érvényben.

A háztulajdonos nem kötelező a háza előtti járda elkészítésére

Temesvár városa 1937 májusában felszólította Kotai Sándort, hogy az erzsébetvárosi Sarcul uca 12 számú háza előtt egy éven belül készítsen téglajárdát. Kotai a felszólításnak nem tett eleget és a város ezért a múlt év májusában a járásbíró-ságtól a háztulajdonos megbüntetését kérte. A járásbíró-ság azonban felmentő ítéletet hozott azzal az indoklással, hogy a háztulajdonos nem kötelezhető a háza előtti járda elkészítésére. A város fellebbezése folytán a temesvári törvényszék is foglalkozott az ügyvel és jóváhagyta a felmentő ítéletet, azonban indoklásában leszögezte, hogy a város építési szabályzata szerint a járda elkészítése a városra tartozik és csak a költségeket viseli a háztulajdonos.

1-10 éves gyermekek vörheny és diftéria oltása

Temesvárott a városi főorvosi hivatala három esztendő előtt kezdte meg a diftéria és a vörheny elleni úgynevezett Calmette-oltásokat. November 6-án újabb ilyen oltások kezdődnek és november 11-ig tartanak. Oltásra kerülnek mindazok a gyermekek, akik az első életévén már túl vannak, de a tizedik évüket nem haladták meg. Az anyakönyvi hivatal adatai alapján most állítják össze az oltásra kötelezett gyermekek névsorát, hogy az oltás befejezése után megállapíthassák a fellelvölőket. Az oltás a belvárosi kerületi orvos rendelőjében a Libertati-tér 4 szám alatt történik délelőtt tizenegy és egy, délután öt és hét óra között. Az oltásra kötelezett gyermekeket szülőik tartoznak személyesen elhozni.

Magánorvosok is végezhetnek Calmette-oltásokat, ilyen esetekben a szülők kötelesek az erről szóló bizonyítványt a kerületi tisztviselőnek november 11 és 13 között átadni. Az oltástól távolmaradó gyermekek szülőit a fennálló egészségügyi törvény értelmében kétezer lejig terjedő pénzbírsággal sújtják. Az eddigi tapasztalatok alapján az oltás a diftériával szemben igen nagy hatású, a vörhenyvel szemben azonban valamivel csekélyebb. A három év előtt kezdett oltásnak köszönhető, hogy Temesvárott a diftéria majdnem teljesen eltűnt, a vörheny pedig nem lép fel járványosan.

Antol és Apollo-ban

mentektől kezdve

Hetvenmillió államblokk semlegeségi övet hoz létre

Ankarában remélik moszkvai tárgyalások újrafelvételét

Ankarából jelentik: (Dunaposta.) A török külügyminiszter tegnap megnyitotta a szovjet-közvetítésben Izmet Inonu köztársasági elnök a balkáni kérdésekről többek között a következőket mondotta:

Az ankarai egyezmény célja az volt, hogy megakadályozzuk a háború tragédiájának kifejlődését. Az egyezmény olyan természetű, hogy nem irányulhat egyetlen más nép jogos érdekei ellen sem.

Az egyezmény hatalmakkal szemben kapcsolataink nem szűnnek meg, hanem az, hogy sértenék a többi országok között fennálló szívélyes viszonyunkat. Ezen minden tekintetben tiszteletben kívánjuk tartani az őszinte kívánságunk, hogy a háború tragédiája minél előbb véget érjen és a népek közötti nemzedéke sohasem ismerje meg a mai háború kínszenvedéseit.

Az ankarai tárgyalásokra kitérve Izmet Inonu azt jelentette ki: A szovjetek megígérték, hogy a tárgyalások eredményeképpen olyan megegyezés jön majd létre, amelynek alapján a Törökország és a Szovjet közötti szerencsés baráti kapcsolatokat még tovább fejlesszük. Törökország a maga részéről mindent megtehet a cél elérése érdekében és már azt hittük, hogy sikerült elérnünk egy olyan egyezményt, ami általában megfelel mindkét ország érdekeinek. Szovjetország és Törökország között fennálló barátság a bizalom szilárd alapjain nyugszik. Ez a barátság nem változott meg a beállott múlt helyzettel sem. Remélem, hogy a jövőben is változatlan őszinteséggel ápolhatjuk a szovjethez fűződő baráti kapcsolatunkat.

ANKARÁBÓL JELENTIK: (Rador.) A Stefani-ügynökség jelentése szerint itteni politikai körökben Izmet Inonu beszédével kapcsolatban az a megjegyzés alakult ki, hogy a török köztársaság elnöke nyitva hagyta a kaput a Szovjettel újból megindítandó tárgyalások számára.

NYITVA MARADT A KAPU MOSZKVA FELE

ANKARÁBÓL JELENTIK: (Rador.) A Stefani-ügynökség jelentése szerint itteni politikai körökben Izmet Inonu beszédével kapcsolatban az a megjegyzés alakult ki, hogy a török köztársaság elnöke nyitva hagyta a kaput a Szovjettel újból megindítandó tárgyalások számára.

Berlinben helyeselik a semleges blokk megalakítására vonatkozó törekvéseket

Berlinből jelentik: Göring lapja, az Essener National Zeitung foglalkozik a délkelet-európai semleges tömb kérdésével és visszapillantást vetve a multakra, megállapítja, hogy eddig nem sikerült létrehozni az együttlüködés a délkelet-európai államok között. A főök erre az volt, hogy a balkáni eszmék álltak a háttérben. A mostani események gondolkodásra készítik ezeket a népeket, hogy a keréken 70 milliót számláló lakosságukkal semleges tömböt alakítsanak. Németországban ezt a törekvést Olaszországhoz hasonló szemszögből nézik. Természetes, hogy a törekvések még nem jelentik a fennálló nehézségek kiküszöbölését, de olyan légkör jöhet létre, amely lehetővé teszi a nehézségek fokozatos megoldását.

Nem változik az olasz külpolitika

Fiatall erök Olaszország vezetésében

Rómából jelentik: (Dunaposta.) A Mussolini végrehajtott őrsváltás áll még most az olasz politikai körök érdeklődésének közepén. Ezzel kapcsolatban főként a következő szempontokat emelik ki:

1. A bekövetkezett változások nem jelentenek semmiféle változást Olaszország általános politikájában. Ennek a politikának egyedi központi irányítója a Duce, minden számban ő kezében fut össze és így a politikában nem aránylati eltérések is csak az ő akaratából történhetnek.

2. Nem jelent változást az átalakítás a külpolitikában sem, mert az olasz külügyek továbbra is a Duce kezében vannak.

3. A személyes cserék folytán új fiatal erök lépnek be az ország vezetésébe. A fasizmus köztársasági dinamikájának változatlan marad, sőt meggyorsul ott, ahol ez szükséges.

4. Figyelemre méltó Graziani tábornok vezérkari főnöké történt kinevezése. Ez azt mutatja, hogy a Duce a jelenlegi körülmények között különösen fontosnak tartja, hogy Olaszország harci gépezete a legjobb és a legtapasztaltabb kezekben legyen és biztosítva legyen a hadsereg állandó fejlődése.

5. A sajtó egy részének találgatásai telje-

sen önkényesek, önkényesek a beállítások külpolitikai, de világnézeti szempontból is, mert a fasizmus, miként azt Virginio Gaide vezércikke is hangsúlyozta, eddig is kommunista ellenes volt és az is marad, de éppen így teljes egészében fenntartja demokrata ellenes álláspontját is.

6. A kormány átalakítása nem jelent semmiféle változást a tengelypolitika tekintetében sem és a német-olasz szövetség változatlanul fennáll.

AZ ÚJ KORMÁNY FOKOZNI FOGJA A SEMLEGESSÉGET.

Londonból jelentik: (Radiopress.) Az olasz kormány átalakítását Londonban az időnként bekövetkező változásokon túlmenően erők jelentkezésének tényeként látják. Ugy sejtik, hogy az őrsváltás egyrészt

fokozni fogja az olasz semlegeséget, míg másrészt azt tartják, hogy Olaszország visszafogja a német eredeti fasizta hagyományait.

Londoni politikai körök szerint ezeknek a változásoknak várható következménye az olasz-angol kereskedelmi kapcsolatok megerősödése, az olasz-görög barátsági egyezmény megújítása lesz, ezenkívül angol főkonzul kinevezését várják Tiranába.

HIREK

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

TELEFON

18-10 és este 9 óra után 28-15.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félre 400, egész évre 800 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félre 700, egész évre 1400 lei.

SZERKESZTŐ

Vuchetich Endre dr.

Ének 1939-ben

Ajkam panaszosan az égre támad, Köröttem tenger könny és síró bánat, Panasz és jaj, átok és imádság, Tobzódo bűn s megcsúfolt igazság.

Az idő zűg, évtizedek hullnak Az elmúlásba, örömök múlnak. A kínok árja mindegyre nő, Elvész a múlt s meghal a jövő.

Millió öklől támad bőgve az égre. Nemzetek hullnak a semmiségbe. Remélni, hinni senki nem mer. Allattá fajul el az ember.

Isten, ki vagy, ne cáfolj önmagadra, Egy szót csupán s mi hinnék egy szavadba, Bűnbánó szívvel esdve kérünk: Egyetlen szót csak, hogy reméljünk!

De hiába minden könyörgés, átok, Zugva árad a könny, amerre látok. Rémitő tenger, mindent belep. Mindenki gyűlöl, senkisémet szeret...

Már nincs is imaszó, nincsen könyörgés, Már csak átok van, borzalmas üvöltés... Biztató intésre hiába várunk. S akik még reméltünk, tétován állunk. (Lugos.) Szondy György.

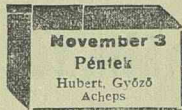
(-) A trónörökös köszönete. Demeceanu ezredes, Mihai nagyvajda és trónörökös adjutansa levelet intézett Tieran Emil dr. főpolgármesterhez, akivel közli, hogy a trónörökös a születésnapja alkalmából felajánlotta jókívánságaiért legmelegebb köszönetét fejezi ki.

- Pápai segély a lengyel menekülteknek. Constantából jelentik: Szerdan délelőtt a kikötőbe érkezett Monseniore Cortez, akit Összentsége XIII. Pius pápa megbízott, hogy a lengyel menekültek ügyével foglalkozzék. A pápai küldöttest a hatóságok képviselői ünnepélyesen fogadták. Monseniore Cortez nagyobb összeget adott át illetékeseknek, azzal a céllal, hogy a lengyel menekültek részére kintókat létesítsenek.

- Gyászistentisztelet volt Belgrádban a magyar hősi halottakért. Belgrádból jelentik: Csütörtökön délelőtt a belgrádi római katolikus templomban gyászistentisztelet tartottak a jugoszláv területen hősi halált halt magyar katonáknak. A gyászmisén megjelent Bakách Besseney György magyar követ és a követtség személyzete is.

- Távbeszélő vonal Páris-Bucuresti között. Bucurestiből jelentik: Néhány napon belül Bucuresti és Páris között új távbeszélő vonalat adnak át a forgalomnak. A vonal még a hét folyamán teljesen elkészül.

- Vizumot hamisítottak lengyel menekültek utlevélre. Bucurestiből jelentik: A hatóságok nyolc egyént letartóztattak, akik a lengyel menekültek utlevélét, hamisított bélyegzők segítségével vizummal látták el. A mitsem sejtő szerencsétlen emberek kisebb-nagyobb összegeket fizettek a „vizumért”, amellyel természetesen nem hagyhatták el az országot, miután a hamisításokat a határállomásokon felfedezték. A megindított nyomozás eredményeként tartóztatták le a már említett nyolc személyt, akik felmerültek az egyik fővárosi szállodában végeztek. A további vizsgálat érdekében a hatóságok neveket nem hoztak nyilvánosságra.

1527 november 3-án választotta meg Magyarország egy része Habsburg Ferdinándot királlyá. Ezzel létrejött az osztrák-magyar perszonálunió, a mely 1918 végéig tartott. A világháború végén felbomlott az osztrák-magyar monarchia és a Habsburg-ház elvesztette mindkét trónját.

1534 november 3-án alapította VIII. Henrik angol király az anglikán államegyházat. VIII. Henrik és a pápa között mélyreható ellentétek támadtak és a surlódások odavezettek, hogy az angol király kiadta a rendeletet a Rómától teljesen független angol egyház alapításáról. Az anglikán egyháznak az angol király a feje. Az új államegyház megalapításával elfogadták a reformáció bizonyos eszméit is. Az új egyház hittételeit Crammer canterbury érsek tíz cikkelybe foglalta össze.

1599 november 3-án született Báthory András bíboros és erdélyi fejedelem. A papi pályára lépett, fiatalon lett püspök, 1584-ben pedig bíboros. Amikor 1599-ben Báthory Zsigmond lemondott az erdélyi fejedelemségről, Báthory András foglalta el azt a rendek beleegyezésével. Azonban a székelyek ellene fordultak és vesztett csata után menekülésre kényszerítették. Akkor történt, hogy Nagyszében közelében Székely Ördög Balász a hósiésein védekező Báthory Andrást baltával agyonverte. A gyilkosság helyét századok óta kereszt jelölte, 1906-ban pedig kápolnát emeltek ottan.

1825 november 3-án történt a Magyar Tudományos Akadémia megalapítása. Akkor ajánlotta fel Széchenyi István gróf erre a célra birtokainak egy évi jövedelmét, hatvanezer forintot, — ami az akkori időkben óriási pénz volt, — erre a célra. A mikor ismerősei azt kérdezték tőle, hogy akkor maga miből fog megélni, azt válaszolta mosolygva, hogy majd csak eltartják a barátai.

Mielőtt szőrmében szükségletét beszerezi, tekintse meg BOTZ szűcsmester dus szőrmeraktárát Belváros, Bul. Reg. Ferdinand 1. sz. a volt Winternitz helyiség b ne

- Nagy tűz Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: Hatalmas tűz pusztított a fővárosban. Eddig még meg nem állapított körülmények között kigyulladt a Pentelimon úton lévő Areva CAPS parketta gyár. A tűzoltók oltási munkálatai víz hiányában csak nehezen haladhattak előre azonkívül az országszerte diühögő nagy szél szinte lehetetlenné tette a tűz lokalizálását. A tűz elpusztította a gyár 50 vagon parkett-készletét. A gyárépület is teljesen leégett. A kár körülbelül 3 millió lei. Úgy az épület, mint az árukészlet biztosítva volt.

- Szabadkay József színtársulata emlékiratban kérte játszási területének kibővítését. A Marosvásárhelyen működő Szabadkay-féle színtársulat tagjai emlékiratot küldtek a Magyar Népközösség elnökségéhez, amelyben rámutattak arra, hogy az 50 tagú társulat milyen nagy sikerrel mutatkozott be Marosvásárhelyen. A társulat megerősítése és életbentartása azonban csupán úgy lehetséges, ha a társulat számára még két nagyobb várost biztosítanak, amelyekben 4-5 hónapig játszanának a színi évad folyamán. Ezért kérték a Népközösség vezetőségét, jelöljön ki számunkra két nagyobb várost — Temesvárt és Brassót — ahol még játszhatnának.

- Megáradt a Fehér-Körös. Az utóbbi napok esőzései következtében a Fehér-Körös szokatlanul megáradt és szerdan este a szekudvari híd közelében szivárogni kezdett a víz a töltésen, ugyanott, ahol tavasszal kiszakadt a védőgát. A községben nagy riadalom keletkezett, félrevették a harangokat és a tűzoltók is a színhelyre siettek, nagyszámú falubeli gazda és egy osztag katona kíséretében. Megfeszített munkával a védőgátat sikerült annyira megerősíteni, hogy egyelőre nem öntött ki medréből a megáradt folyó.

- POSTACSMAG A BEVONULTAK RÉSZÉRE. Bucurestiből jelentik: A nagyvezérkar 12-ik közleménye tudomására adja mindazoknak, akik csomagokat akarnak küldeni a bevonult katonák számára, hogy valamennyi postahivatal köteles ezeket a csomagokat elfogadni és továbbítani, ha az illetéket a feladó kifizesi. A csomagokban csak elsőrendű fontos szükségleti cikkek lehetnek, mint például nem romlandó élelmiszer, ruhamező, dohány, cigareta, stb. Minden egyes csomagot vászonba vagy vastag papírba kell burkolni és egy ilyen csomag öt kilónál nehezebb nem lehet.

Victoria Bál November 1-től a 6 tagú „Violettes” balett és a Samson csoport fellépte. Tekintettel a 2 órai zárórára, a műsor 11 órakor kezdődik. SERESS zenekara hangversenyez

Tél küszöbén Kérünk azoknak a nevében, akik kezüket a télen keresztül csak a becsület munkáért nyújtják ki, de még sohasem alamizsnáért. Azok nevében, akiknek nemrég még volt meleg ruhájuk, álásuk és ma az élet szerény fordulata folytán állástalanok, éheznek és kápolnak.

Nem elég, hogy a jómódu polgár jóllágnak tetejére mint a jószívűség és másra való adakozás után hazamegyünk meleg, pulcsis otthonunkba, jóllakott, jólöltözött ruhák közepé, amikor sokan vannak, akik inkább éheznek, de képtelenek ajtóról-ajtóra kopogtatni, egy darab fát, egy használt kesztyűt, a melyek keze vagy egy darab kenyérré váltak.

Kérem az asszonyokat, kik ha körültekintően, minden bizonytalanság nélkül ruhadarabot, melyet egész könnyen tudnak juttatni egy kis jóakarattal, mely által talán bajlódni egy másik asszonytársuk testét hosszalra. Harisnya, cipő kesztyű, kabátfeltehető, — nincs olyan háztartás, ahol ne akadna odaadható darab, ha a háziasszony szívvel utána és akar találni.

Adjon mindenkinek, akinek van. És kérem az emberfajtaikat is, akiknek kevés van, a saját maguk részére, de ennek dacára alkevésből szívesen adnak, hogy adjanak. Ahhoz, hogy az ember ne számít; hívjunk munkához üres otthonba éhezőt, ültessük talunkhoz, vagy juttassuk el hozzá, ami szántunk. Kímélhetetlenül nagy jótétemény.

Valószínűleg kivétel nélkül mindannyian vagyunk olyan emberek, családok, akik nem tudunk. Állástalanok, betegek, nélkülözők de soha életükben nem koldultak és most is telnek reá. Otthon ülnék fáva, rongyos ruhában. Félnék a kint süvítő szélről, fagyól. Minket van egész biztosan ilyen ismerős, bármennyire is szeretnénk, nem mehetünk adhatjuk át nyomorenyhítő ajándékát anélkül, hogy azokat ne hozza zavarba. Juttassák el szerzőnk útján oda, ahova szeretnénk adományt, így kíméletesebben hat az adakozás és megelégedés.

Akik nem ismernek ilyen szegényeket, azok a Déli Hírlap szegényalapja javára adakozásukat könnyíteni azok terhére, akiket a roppanás veszedelem fenyeget. Segítsenek nekünk a szeretet kendőjével a szenvedés könnyítésére.

Egy krassómegeyi magyar néven egy évtized óta a koszorúmegváltás címen ötszáz leltár adományt hirtelre nyugtáztunk.

Elejtett szeméit harisnyáin olcsón és gyorsan felszedji Mikó Fric Dauerbach-palota.

(-) Halottak napján címen legutóbbi munkában megjelent verset nem Kristóf Mihály hanem Kristóf Márta írta, akinek már több mélyen látott napvilágot a Déli Hírlapban.

(-) A Nemzeti Bank temesvári intézmény új igazgatója. Enescu Georgehe, akit a Nemzeti Bank temesvári intézetének a fővárosi központjából áthelyezett igazgatójának helyére kineveztek vette hivatalát. Enescu igazgató eddig a Nemzeti Bank Bucurestii központjában működött.

(-) Közigazgatási értekezlet. A helytartó szeptember 30-án délelőtt tartotta Alexandru dr. királyi helytartó elnökölt közigazgatási értekezletet. Az értekezleten résztvesznek a helytartóság összes felügyelői és a megyei prefektusok.

(—) A temesvári kamara eljár a vagonhiány ügyében. A temesvári kereskedelmi és iparkamarák felterjesztést intézett az államvasutak vezérigazgatóságához, amelytől főleg a vasiparral foglalkozó gyárak részére vasuti kocsikat kér, hogy ezek a kereskedőknek megfelelő rendelkezéseket eszközölhessenek. Ezenkívül a kamara beadvánnyal fordult a kereskedelmi és iparkamarák országos szövetségéhez is és a nemzetgazdasági minisztériumban oly irányú kérelmet előterjesztését sürgette, amely szerint nagykereskedőknek ne csak azokat tekintésék, akik a megfelelő cégjegyzékben ilyen gyanánt szerepelnek, hanem nagykereskedőnek legyen tekintendő az is, aki nincs ugyanígy cégjegyzve, de áruknak tényleg nagyban való eladásával foglalkozik.

(—) Józseffelvár. A légegt Józseffelva új-jáépítésére Sz. L. olvasónk 500 lejt adományozott. Ezzel gyűjtésünk 73.580 lei. A gyűjtést folytatjuk és minden hozzánk juttatott adományt a Déli Hírlapban nyugtázzunk.

(—) Mentőtanfolyam. Az Önkéntes Mentőtársulat ez idén is megrendezi szokásos mentőtanfolyamát, amely november 15-én este nyolc órakor kezdődik és nyolc hétig tart. Beiratkozni minden nap, vagy az első órán lehet a mentőtömbön.

(—) Részeg ember halála. Temesliget községben a méntelep területén az egyik árok szélén tegnap reggel holtan találták Ogardiu Efta hatvankét éves férfit, aki a méntelep alkalmazottja volt. Előző este többen látták Ogardiut, amikor részegen a méntelepre igyekezett. Utaközben azonban összeesett és az árok partján meghalt, Ogardiu szívbeteg volt és valószínűleg szívizületés okozta a halálát.

(—) Temesvári iparos gyászja. Kieszer Antalné született Kollár Juliánna, Kieszer Antal ismert temesvári cipész felesége, hatvanhét éves korában meghalt. Férjén kívül gyászolják gyermekei: Vilma, férjezett Katona, Anna, férjezett Knei, ifjabb Kieszer Antal, vejei Katona Ferenc és Knei Lajos, menyegyeri Kieszer Gizella született Bálint, unokái: Szabovlyov Ida született Katona, Katona Berta, Knei Károly és Kieszer Nóra. Temetése ma, pénteken délután négy órakor lesz az erzsébetvárosi P. Vasici uca 14 számú gyászházban.

(—) Az új moziigazgató hivatalában. Tieran Constantin, a városi mozik új igazgatója, átvette hivatalát. Az átadásnál jelen volt Warth Péter dr. alpolgármester, mint a városi központi vállalat igazgatójának elnöke.

(—) Unitárius istentisztelet. Vasárnap délután 5 órakor, november 5-én istentisztelet lesz a Piața Unirii (Dóm-tér) mögötti lutheránus templomban.

(—) Két öngyilkosság. Lovász Ilona nyolcvan-négy éves újkisodai asszony öngyilkossági szándékkal nagyobb mennyiségű kőszódaoldatot ivott és meghalt. Tettét nyomora miatt követte el. Önkézével vetett véget életének Gruita Nicolae ötvenhárom éves temesujlaki gazda is, aki háza padlásán felakasztotta magát. A gazdalkodó súlyos gyomorhajban szenvedett és ez készítette az öngyilkosság elkövetésére.

(—) Elítélt zsarolók. Micu-Banateanu Ioan az elmúlt évben Trattner Victor pénzügyi főfelügyelővel telefonon közölte, hogy ellene feljelentést tettek, de negyven ezer leirt el lehetne simítani az ügyet. Trattner Victor, hogy a zsarolót leleplezhesse tárgyalásokba bocsátkozott és ezek során sikerült is a temesvári rendőrségnek elfogni Cocaliade Ioan bucarestii könyvelőt, aki Micu-Banateanu megbízásából Temesvárra jött a negyven ezer leirt csekk átvételére. A temesvári törvényszék Micut kilenc hónapi, Cocaliade pedig hét hónapi fogsázbüntetéssel sújtotta. Fellebbezés folytán az ügy tegnap a temesvári ítélőtábla elé került, amely a fellebbezést elutasította és a törvényszék ítéletét jóváhagyta.

(—) Nagyszabású jótékony hangverseny. A temesvári Vörös Kereszt Egyesület javára, amelynek fáradhatatlan tevékenységű elnöknője Marta Alexandru dr. királyi helytartó felesége, november 18-án este nagyszabású hangverseny megy végbe a volt Lloyd-palota impozáns nagytermében, az egykori tőzsdeteremben. A temesi kereskedelmi kör, amely a volt Lloyd-klub helyiségeit bírja, rendezi a teával egybekötött jótékonycélú hangversenyt, amely értékes műsorával gazdag művészi élvezetet nyújt. A hangversenyt előkészítő rendezőbizottság vasárnap, november ötödikén délelőtt tizenegy órakor a kör olvasótermében megbeszélést tart, amikor is a művészi esemény részleteit állapítják meg.

(—) Angol-kurzus a Magyar Házban. November 1-én kezdte meg jótékonycélú angol-kurzusát Nagy Zoltán unitárius lelkész. Órarend a következő: szerdán és pénteken este fél 8 órakor nyelvoktatás; hétfőn 7 órakor társalgási óra. Feliratkozni lehet a kurzuson, vagy a Magyar Házban levő irodában, földszint, balra. Akik délután akarnak órákat venni, azok felirakozhatnak a lelkész lakásán: Bratianu 7, Józsefváros, ahol a délutáni tanítás folyik. A kurzus díja: önkéntes felajánlás.

(—) Rekvirált lovak kiadását kéri a helytartóság. A mezőgazdaság mozgósításának intézésére a temesi helytartóságon alakított bizottság Ciupe Gheorghe dr. vezérttkár elnöklte alatt ülést tartott. Jelen voltak a hadsereg részéről Nasturas ezredes, továbbá Carmaiu erdészeti vezérfelügyelő és Popescu Nicolae mezőgazdasági vezérfelügyelő. Elhatározták, hogy a katonasághoz kérest intéznek, hogy a mezőgazdasági munkák sürgős végzésére rekvirált lovak bocsásson a gazdák rendelkezésére. Olyan helyeken, ahol jelenleg hadgyakorlatos katonaság van és lovakkal rendelkezik, kéri, hogy ezekkel a helyszínen végeztesék az ősi mezőgazdasági munkálatokat.

Begovits-tánciskolájában

I. Piața Libertății 4.

november 4-én új tánckurzus kezdődik

(—) Orvosi hír: Dr. Wellisz fogorvos november 20-ig ismét rendel.

(—) Várnay Ödön — nyolcvan éves. Várnay Ödön nyugalmazott főerdőtanácsos, az orsovai erdőhivatal volt igazgatója tegnap töltötte be nyolcvanadik életévét. Ebből az alkalomból tisztelőinek és ismerőseinek nagy száma kereste fel szerencsekívánataival, közöttük azon kevés számu, még életben levő volt osztálytársa, akikkel együtt érettségizett hatvanhárom esztendő előtt a temesvári reáliskolában. Várnay Ödön születésnapját legszűkebb családi körben ünnepelte meg.

(—) Halálozások. Meghaltak: Klemencz György huszonhét éves munkás, Herz Aurél ötven éves munkás, Fökl György hatvanöt éves nyugdíjas, Sosean Iustina született Mladin harmincegy éves, Noll Katalin született Nägele nyolcvannégy éves, Mutiu Maxa negyvenöt éves köztisztviselő, Istfan Sava harminchat éves kereskedő, Szécsényi Juliánna született Mészáros hetvenöt éves, Banu Vasile hetvenöt éves munkás.

Köhö és

Nátha

Grippa

esetén igyon

Málnási Mária gyógyvizet
meleg tejjel, vagy teával keverve. Főlerakat:
IONASIU S. A.
Telefon 21-25.

(—) Birói áthelyezés. Az ország igazságszolgáltatásában újabb áthelyezéseket eszközöltek. Ennek során Slivius I. Pascu bírót, a lugosi járásbírósról saját kérelmére az aradi járásbírósrá helyezették át Tautu Gheorghe helyébe, akit másik bírósághoz neveztek ki.

(—) Iskolák megszüntetése és újak létesítése. A nemzetnevelési minisztérium egy-egy elemi iskolát a következő helyeken szüntetett meg: Temestorontálmegyében Kistopolovácon, Berekszón, Jánosföldön és Ócsanádán, Arad megyében Gyorokon, Pécskán és Kovaszincen, Krassó megyében Stajerdorfon és Szászabánnyán, Szörénymegyében Ruszkabánnyán. Ezeknek az iskoláknak a növendékeit az illető községekben működő más elemi iskolákba osztották be. Ugyanakkor a nemzetnevelési miniszter a következő községekben létesített új elemi iskolákat: Temestorontálmegyében Merczyfalván, Petrovaszalon, Gyéren és Kécsán, Arad megyében Nádason, Pankotán és Mikelakán, Krassó megyében Ujborlovényben, Berzaszkán és Románoravicán, Szörénymegyében Temeszlatinán.

(—) Születések. Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Borcian Mircea Constantin, Kapusi Mihály, Szabó Jolán, Slatar Ana, Varga Eszter, Schuch Erzsébet, Angéla Valéria, Muresan Margareta, Cojar Steluța, Kovács István, Dratler Ida.

Szerkesztői üzenetek

Előfizető. Légvonalban a távolság Páris és London között kerekén háromszáz kilométer. Repülőgépen az út egy óra alatt tehető meg. Páris és Berlin között a távolság légvonalban nyolcszáz kilométer és Berlin meg London között alig ötven kilométerrel több. A német repülőknak a Nagy-Britannia északi részén fekvő Scaapa Flow-jig közel kétezer kilométert kellett repülniök, mert a távolság kerekén ezer kilométert tesz ki.

Mozi

MŰSOR:

Péntek, november 3.

APOLLÓ: Franciaország védve van és Karnevál királynő (angol film.)

CAPITOL: Franciaország védve van és Karnevál királynő (angol film.)

CORSO: A vasóklű (francia film.)

SCALA: Siegfried vonal (német film.)

Színház

Harsányi Zsolt új vígjátékával kezdi előadásait a magyar színház

Pénteken este kezdi a Thalia kolozsvári magyar színház tiznapra terjedő temesvári vendégjátékát, amelynek keretében ezuttal a prózai együttes szolal meg szinpadunkon. Bemutató darab Harsányi Zsolt, a kiváló magyar író Grófkisasszony című új vígjátéka lesz, amely eddig több szinpadon is megérdemelt sikert aratott. Harsányi szerencsés kézzel választotta meg témáját, amely fordulatot mese keretében pompás alkalmat nyújt egy szerzőnek, mint a színészeknek, hogy a színpadon osztozva valóban eseményé avassák ennek a pompás vígjátéknak az előadásait. A Grófkisasszonyban a prózai együttes két kiváló művésze, Fényes Alice és Nagy István jutnak ismét elsőrendű feladathoz. Fényes Alice egy kis színházi kardalost játszik, aki grófkisasszonynak adja ki

magát és ebből a kettős szerepből végtelenül bájos alakot formál. Ezenkívül kitűnő szerepekben fellép a drámai együttes színe-java. A péntek esti bemutató után a társulat szombaton két, vasárnap pedig három előadást tart.

SZÍNHÁZI MŰSOR:

Pénteken este fél 9 órakor: Grófkisasszony.
Szombaton délután 5 órakor: Francia szobalány (olcsó helyáraknál.)

Szombaton este 9 órakor: Grófkisasszony.
Vasárnap délután 3 órakor: Francia szobalány (olcsó helyáraknál.)

Vasárnap délután 6 órakor: Grófkisasszony.
Vasárnap este 9 órakor: Boldog órák.
Hétfőn: Román előadás.

Grafológiai szelvény,

amelyek ellenben a Déli Hírlap olvasói kedvezményes íráselemzésben részesülnek. Néhány sor kézírás a nem és életkor megjelölésével, a szelvényvel együtt a kiadhatóvalba küldendő, a Déli Hírlap grafológusa számára. Egy íráselemzés kedvezményes díja **50 lei,** ami levélbélyegben, egy megcímzett és bélyegezett válaszborítékkal együtt az elemzésre szánt kézíráshoz mellékelendő. A válaszokat a Déli Hírlap grafológusa zárt borítékban, vagy jelíges levélben adja meg és visszaküldi a kézírást is.

KÖZGAZDASÁG

A mai kor forgalmának megfelelő szervezetet kapott a Letétpénztár

Fokozzák a magánbetétek érdeklődését

Az állami letétpénztár a Nemzeti Bank mellett a második legnagyobb pénzügyintézménye az országnak. 40 millió lei letéttel indult el az intézet 1864-ben és most 15 milliárd lei az a letét összeg, amelyet kezel. Eddigi 75 éves fennállása alatt csak lényegtelen változtatásokon ment keresztül az intézmény és így megérett a teljes átszervezésre.

Az új szervezet az intézetet állami hivatal helyett közelebb hozza az élthez és pénzügyi szervvé alakítja át. A reform célja az, hogy

a hivatali letéteken túlmenően a magánbetétek érdeklődését fejlessze,

fokozza a betétek biztonságát és ennek megfelelően az ellenőrzést és hogy az intézetet általában a gazdasági élet mai fejlettségének a követelményeire alkalmazza.

A módosítások több rendbeli kedvezményt biztosítanak a letéveknél és a betéveknél. Így a letéti kérések bélyegmentesek ez után, a kamatok adómentesek 20.000 lei évi összeg erejéig. Miután az intézet 2% kamatot fizet, ez azt je-

lenti, hogy egy millió lei betét kamata adómentes marad.

Időszerű új lehetőségeket nyit a törvény az intézetnek akkor, amikor megengedi, hogy közhasznú köztintézmények részére számlát nyithasson, mint bármely más pénzügyintézet, benedvezkedjék arra, hogy nem csak a nála letett értékpapírok szelvényeinek esedékességét és beváltását ellenőrizze és gondozza, hanem megfelelő fizetésért ezt magánfelek részére is vállalhassa.

Új szabályozást nyert az elvesztett letéti-nyitványok kérdése, a letétezők biztonsága itt is nagyobb legyen, új szabályozást nyert a kiskorúak, gyámoltak és a jogi személyek képviselőinek a kérdése, könnyítés ezeknél, hogy egyszerű meghatalmazás elegendő az igazolásra. A visszautalásoknál és pénzfelvételeknél az azonoság igazolását egyszerűsítették.

A törvény indoklása mindezekről az intézkedésektől azt reméli, hogy a régi intézmény felújulva és mai szemmel berendezve lényeges szolgáltatásokat fog tenni nemcsak az állami, hanem a magángazdasági pénzforgalomnak is.

A buza racionális termelése

A mezőgazdaság terén a kultúrgazdálkodás idejét éljük, amely több, jobb és egészséges minőségű terméssel jár. Az a termelő nép, amely mereven elzárkózik a korszerű gazdálkodásra való törekvés elől és gazdasági rendszerét továbbra is elavult korhadt pillérekre építi, a népek mai gazdasági versenyében megérett a megsemmisülésre. Az a nyomorúság, vergődés és kétségbeesett küzdelem, amely lét és faj fenntartásunkért folyik, annak tudható be, hogy a magyar kisgazdaságszadalm elszigetelten éli a maga egyéni életét s elzárkózik minden olyan gazdasági törekvés elől, amely jólétének és kultúrjének útjait kívánja egyengetni. Hiányzik népünkben a kezdeményezéshez szükséges vállalkozási szellem s ott is, ahol vállalkozásról beszélhetünk az is erőltetve végeredményeiben, mert népünk tartózkodó magatartást tanúsít minden olyan újítással szemben, amely a természetet biztosító termelési rendszabályoknak helyes alkalmazását írja elő. Már pedig jelenlegi súlyos gazdasági helyzetünkben a természetből járó haszonélvezet nem lehet közömbös számunkra, még kevésbé vehetjük megnyugvással, hogy azon a földön, amelyből húsz métermázsán felüli búzatermés eredmény hozható ki katasztrális holdanként, csak hat-hét métermázsát, vagy még ennél is kevesebbet termelünk. Nem a földünkben és száraz éghajlatunkban rejlik silány búzatermésünk oka, hanem abban, hogy nem a korszerű gazdálkodás követelményeinek megfelelőleg termeljük kisgazdánk a búzát. Sokan az időjárástól várnak csodát s megfellekednek arról, hogy a csodák korszaka már lezárult s aki így gondolkodik, az ha el is veti búzáját, lesheti ugyan a jó időjárást, ha jó vetésszorgóval, erőteljes trágyázással, jó fajtájú egészséges minőségű vetőmaggal, gondos talaj, vető- és ápolási munkával meg nem teremti azokat az előfeltételeket, amelyek között a búza biztos és nagy termésre vezethet.

A búza nemcsak mindennapi kenyerünket adja meg, hanem pénzforrást és életet is jelent a termelőnek. Mégis mennyit vétezik a búzatermesztés ellen az a gazda, aki csak hat-hét métermázsát termel tíz-húsz métermázsá helyett. Minden gazda jól tudja, minél több termésfelesleggel számolhat, annak arányában jövedelme is emelkedik. Munkáért, adó s egyéb termelési költségek hoidanként hat métermázsás termésnél annyi, mintha húsz métermázsás termett volna ugyanazon a földön. Tehát olcsóbb a termelés is, amely körülmény szintén növeli a gazda búzájának versenyképességét és kedvezőbb anyagi helyzetet teremt számára. Ezért meg kell valósítanunk, hogy följeink ne csak a jobb gazdaságokban, hanem kisgazdánk földjei is nagyobb búzatermést adjanak. Feladatunk az legyen, hogy éppen a kisgazdaságszadalm hónapja nyúljunk elsősorban is, mert a kisgazdák földjei adják a legsilányabb és legkisebb búzatermést. Nagy feladat elé állít bennünket az ily irányú törekvés, azonban, ha minden kisgazda áttér a búzatermelés rendszabályainak helyes alkalmazására, nem végeznék silány és rossz munkát, könnyen valóra válhat a kitűzött cél.

A tökéletesebb termelő munkára való áttérés

halogatást nem tűr, mert arról van szó, hogy nyomorgjunk továbbra is, vagy a boldogulás útjára lépünk? Fel gazdatestvéreim a jó munkára, mert csak az a gazda számíthat Isten áldására is, aki földje termelőképességének határáig termel és nem annyit, amennyit csak rossz megmunkálás után a föld magától adni képes. Kisgazdánk, ha nem rendelkeznek kielégítő gazdasági felszerelési eszközökkel, jó munka által mégis nagyobb búza termésre juthatnak. A jobb és több búzatermelés kisgazdaságokban előforduló gyengébb gazdasági eszközökkel is elérhető, ha gazdánk megfogadják a boldogulásukhoz szükséges jó tanácsokat. Sokan termelnek búzát, de csak kevesen jót és sok búzát. Útmutatóm célja a továbbiakban a hibák kiküszöbölésére, a több és jobb búzatermesztéssel járó rendszabályok helyes alkalmazásának ismeretelésére irányul, amit, ha kisgazdánk figyelemmel kísérnek és szigorúan betartanak, nagy lendülettel vihetik előre gazdasági helyzetük megerősödését.

Meggyessy István.

A nyugati hadszíntér, különös tekintettel azokra a tengerrészekre, ahol a német buvárnászdok működnek és a német légi haderő által veszélyeztetett angol területekre.

Százötven vagon szeszt termelnek az idei borból

A szesz- és ecetgyártáshoz felhasználandó borok ára

Minisztérium határozatot tesz közzé a hatalos lap, amely a Hegyalja közösség nagy mértékben érdekli. A rendelet megállapítja a szeszgyártásra és az ecetgyártásra használható bor mennyiségét, árát és felhasználási módjait. A szabályozás külön-külön számol a nemes borokkal és a hibrid, közvetlen termő szőlőborával.

Az 1939. október 1-től 1940 október 1-ig terjedő időszakra a szeszgyártásra felhasználható nemes bor legalacsonyabb árát hektoliterenként 5.10 leiben, a direkttermő hibrid szőlőből nyert borok minimális árát pedig ugyanezen fokmérték szerint 2.75 leiben szabja meg a rendelet. Ecetgyártásra csak nemes bort szabad használni és ennek a minimális ára hasonlóan 5.10 lei.

Az a borból készülő szesz mennyisége, amelyet ebben az évben átvész a szeszmonopol igazgatósága, 150 vagon szesz, illetve elsőminőségű szeszillatú nemes borokból, a törvényesen meghatározott kontingens fennmaradó része a közvetlenül termő hibridborok termékeinek szőlő.

A szeszgyártás részére szükséges mindkét fajta bormennyiség vételét kizárólagosan a Szőlészeti Szövetkezetek Nemzeti Szövetsége és a Szőlészeti Szindikátusok Szövetsége végzi egymás közt egyenlő arányban, vagononként 100 lei közvetítési díjért, amiből 500 leiek fiktív díjak a Szőlészeti Szövetkezetek, vagy a Hozzájárulási és Kivitel Szövetkezetek Központjának, azokért a vételért, amelyeket ezek nyíljak, vagy másika végez el. Ezt a közvetítési díjat nem kötelesek fizetni azok a szőlőtulajdonosok, akik a saját borszeszfőző gyárukban, vagy desztillálótelepükön a saját termésű nemes borokat párolják és nincs közvetlenül termő hibrid szőlőjük, feltéve, hogy ezeket a körülményeket bejelentik a szeszmonopol igazgatóságával és az engedélyért járó fogyasztási taxát bevezetik.

A gyárosoknak és szeszpárolóknak tilos szőlőt vásárolniuk borkészítés céljaira.

Mindegyik gyár, illetve pároló köteles egész termelésének 1/3. részét nemes borból és 2/3. részét közvetlenül termő, hibrid borból előállítani. Mindkét fajta bor kiosztását, illetve kiutazását, hogy honnan történjen a vétel, kizárólag a Bortermelő Szövetkezetek Nemzeti Szövetsége (Federatia Natională a Cooperativelor Viticole) intézi és ennek a rendelkezéseit pontosan be kell tartani.

A nemes borból való szeszt külön kell gyártani és raktározni és külön a hibridtermésből való. A munka megkezdése előtt hitelesített nyilatkozatot kell kiállítani a gyárosoknak és párolóknak arról, hogy csakis a minisztérium határozat rendelkezései szerint fognak dolgozni. Ezt a nyilatkozatot eredetiben be kell küldeni a szeszmonopol igazgatóságához, másolatát pedig a Földművelési Minisztérium Szőlészeti Igazgatóságához. (Ministerul Agriculturii si Domeniilor, Directia Viticulturiei.)

Ugy a szeszgyárak és párolók, mint az ecetgyárak is havonta jegyzéket (borderou) kötelesek küldeni a Federatia Natională a Cooperativelor Viticole címére, amely az adatokat igazolja és továbbítja a két példányban beadandó jegyzéket ugy a szeszmonopol igazgatóságához, mint a földművelésügyi minisztérium borszesz igazgatóságához. Ezekben a jegyzékekben fel kell sorolni a nevet, a címét a termelő-

Ugy a szeszgyárak és párolók, mint az ecetgyárak is havonta jegyzéket (borderou) kötelesek küldeni a Federatia Natională a Cooperativelor Viticole címére, amely az adatokat igazolja és továbbítja a két példányban beadandó jegyzéket ugy a szeszmonopol igazgatóságához, mint a földművelésügyi minisztérium borszesz igazgatóságához. Ezekben a jegyzékekben fel kell sorolni a nevet, a címét a termelő-

Nem engedi emelni a kenyér és a sertéshús árát az árelenőrző bizottság

A temesi élelmiszer iparosok céhe, mint jelentettük, részletes beadványt intézett a királyi helytartóság mellett működő árelenőrző bizottsághoz és az egyes maximális árak megváltoztatását kérte. A bizottság foglalkozott az előterjesztéssel és a ceh titkári hivatala most kapta meg a királyi helytartóság értesítését, amely szerint az illetékes árelen-

nek, akitől bort vettek, mindegyik tételnél a bor minőségét, alkoholfokát, a tényleg fizetett vételárát és a bor szállítási kísérő iratának számát és keltét. E jegyzékek egy másolatát át kell adni annak az ellenőrző ágensnek, aki a gyár, vagy párolótelep ellenőrzésével van megbízva.

A vételi árak benemartatása a szőlészeti törvény 54. szakasz c. pontjában írt büntetéssel büntetendő, tehát 25.000 leitől 50.000 leig terjedő pénzbüntetéssel, a bor, a szesz, vagy az ecet elkobozásával és a vállalat működési jogának elvonásával. Ha a vállalat nem az itt előírt uton szerzi be a feldolgozandó bort és nem tartja be a nemes és hibridborok arányát, egész termelését 50%-kal leszállított áron veszi át a szeszmonopol.

őrző bizottság nem teljesíthette a pékeknek a kenyér maximális árára vonatkozólag előterjesztett kérelmét és a városi hatóság által megállapított árak maradnak érvényben. Ugyancsak el kellett utasítani a sertéshús árának felemelésére vonatkozólag előterjesztett kérelmet is.

Elkészült a minimális munkabérek törvénytervezete

Súlyos büntetés a munkabérek be nem tartása esetén. A legkisebb bért a munkafelügyelőség mellett állapítja meg

Bucurestiből jelentik: A kereskedelmi, ipari és szállítási vállalatok alkalmazottjainak minimális fizetésének megállapításával kapcsolatban a munkügyi miniszter sajtónyilatkozatot tett. Kijelentette, hogy

a munkásság által oly régóta kívánt minimális fizetésmegállapítás egyike a jelenlegi kormány legfontosabb szociális művének és sohasem volt olyan kormány, amely akár csak tárgyalás alá is vette volna ezt a problémát. A nagy nemzeti egység megvalósítása és öfelsége, II. Carol király vezetése volt szükséges, hogy a munkásság megvédelmezhesse létérdekeit. A román munkásság anyagi helyzete nem egyenletes. Általában meg kell állapítani, hogy

különösen az erdélyi nagyvállalatok tisztességen fizetnek.

Ugyanez a helyzet az állami vállalatoknál is, ahol a munkások fizetései megfelelnek a körülményeknek. A kis- és középvállalatok stb. nemcsak hogy nem biztosítanak a munkásságnak tisztességes megélhetést, hanem

kihazsánlják azokat.

A munkügyi miniszter ezután hivatkozott az

új törvény 15-ik szakaszára, amely 500 lei büntetést ír elő minden munkás után azon vállalatok számára, amelyek a megállapítottnál kevesebb bért fizetnek alkalmazottaiknak. Visszaesés esetén a büntetést megkétszerezik. Az új törvény rendelkezései alól való kibúvás esetében az 1-50 munkást foglalkoztató vállalatok 1000-10.000 lei, az 51-100 munkást foglalkoztató vállalatok 5.000-50.000 lei büntetésben részesülnek. Az 500 munkásnál többet foglalkoztató vállalatok hasonló esetben büntetése 10.000-100.000 lei.

A tervezet szerint minden kerületi munkafelügyelősnél egy vegyes bizottság alakulna a minimális munkabérek megszabására.

— A folyékony tüzelőanyagok légvédelme.

A légügyi minisztérium addig is, amíg a légvédelmi törvény részletes végrehajtási rendelete meg fog jelenni, ideiglenesen úgy intézkedett, hogy a petróleum, benzín, olaj, stb. folyékony tüzelőanyagok lerakatai közül, amelyek lakott területeken vannak elhelyezve, egyelőre csak azok kötelesek a törvényben előírt légvédelmi berendezéseket elkészíteni, amelyeknél 10.000 literen felüli mennyiségek tárolnak. A kisebb tárolású lerakatokat egyelőre úgy tekintik, mint eladási helyeket és ezek közvetlen veszély esetén arra kötelesek, hogy kiürítsék készleteiket.

— Uj középár módosítások. A vámtarifa szerinti középárakban néhány újabb módosítást hoztak be. Ezek vonatkoznak a parketta és fafriz árakra, de csak a kivételnél, a másolásra szolgáló színezett papirokra, a bronzozott, vagy alluminium, arany, ezüstözött papirokra és a rajzokkal ellátott ugynevezett selyempapirokra ugy a kivételnél, mint a behozatalnál, a különböző bor, sör, pezsgő, ásványvíz üvegekre, de csak a kivétel szempontjából és végül a kőőrölőgép-hengerekre ugy a behozatal, mint a kivétel szempontjából.

— A zenés helyiségek zeneilletékei. A zeneszerzők egyesülete által megszabott zenei díjak magassága ellen a kultuszminisztériumnál panaszt tettek az érdekeltek szakegyesületei. Ennek folytán a minisztérium október 31-én 3644 szám alatt leirt a helyi hatóságokhoz és közölte, hogy felfüggeszti ezen zeneszerzői díjak beszedésére vonatkozó rendelkezések hatályát, ennek a végrehajtása tárgyában azonban külön intézkedést fog küldeni. Egyelőre a szerzői díjakat megállapító bizottság tagjait ülésre hívták össze e hó 4-ére a minisztériumba és ott fogják megvizsgálni az ügyet, hogy az eredményhez képest intézkedhessen a miniszter.

— A szódavíz nem közszükségleti cikk. A miniszteri árelenőrző bizottság Bucurestiben tartott ülésén a szódavízgyárosokat kivette a nagykereskedők közül és felmentette az árukészlet bejelentési kötelezettség alól, amennyiben nem tartanak üzleti raktárakat, hanem közvetlenül maguk végzik az áru elosztását.

A mai idők legérdekesebb és legidősebb filmje a

Siegfried vonal

a német nyugati határerődítményekről készült szenzációs felvételek, melyek plasztikusan mutatják a hadi technika minden vívmányát, mellyel a német hadvezetőség ezt a védelmi vonalat felszerelte. A

SCALA mozi mutatja be

Vidékiek figyelmébe! Tekintettel a nagy érdeklődésre, előadások naponta d. u. 3, 5, 7 és 1/10, valamint vasárnap d. e. 11 órakor.

Égész napon át jegyelvétel!

THALIA

prózaí együttese Temesvárott ma este kezdi meg előadásait.

Szinrekerül:

Pénteken este fél 9 órakor:

Grófkisasszony

Harsányi Zsolt pompás vígjátéka.

A darab főbb szerepeit játsszák: Fényes Alice, Paál Magda, Haáz Joly, Faludy Márta, Feledi Éva, Hegyi Lili, Miklóssy Margit, Benes Ilona, Nagy István, Lantos Béla, Borovszky Oszkár.

A vígjáték III. felvonásában egy temesvári cigányzenekar működik közre.

Szombaton délután 5 órakor olesó helyárrakkal:

Francia szobalány

Deval világhírű vígjátéka. A főbb szerepekben: Fényes Alice, Tóth Elek, Nagy István, Benes Ilona, Borovszky Oszkár, Feledi Éva.

Szombaton este 9 órakor:

Grófkisasszony

Vasárnap délután 3 órakor:

Francia szobalány (olesó helyárrakkal).

Vasárnap délután 6 órakor:

Grófkisasszony

Vasárnap este 9 órakor:

Boldog órák

Puget nagyszerű vígjátékának bemutatója.

Jegyek a fent hirdett előadásokra hétfőtől kezdve a színházi pénztárnál kaphatók.

— Leszállították a kerékpáralkatrészek vámját. A pénzügyminisztérium értesítette a vámhivatalokat, hogy december 10-ig terjedő időre a részletesen felsorolt kerékpáralkatrészek vámját, amely a tarifa szerint kilogramonként 2.720 leit tesz ki, átmenetileg 520 leire szállította le. December 10 után megint a rendes tarifa fizetendő a behozatalnál.

(=) Lanyha az irányzat a bánsági gabonapiacra és az üzleti forgalom is csekély. A piaci árak a következők: Búza 73 kilós 430, ötengeri 400, új-tengeri morzsolt 290—300, korpa 320, új zab 400—420, muharmag 380, tökmag régi áru 1.000, káposzta repce 950, új takarmányárpa 350, tavaszi árpa 450 lei százkilónként. Lóheremag 30 lei és lucernamag 45 lei kilónként.

RÓZSASZÜRET

IRTA: LIGETI ERNŐ

— Miért vette ki a kezemből az irataimat és miért rajzolt helyettük teniszrakettet?
— Mert magának a rakett jobban áll.
— És ez itt mi? — az elrajzolt szájra mutatott.

Elárvult, sirásra görbüli száj volt, amely az egész arcnak valami gyámolításra szorultságot, gyerekes kiszolgáltatottságot kölcsönzött.

— Ez a maga szája.
— De miért?
Ez a maga lényege. Én legalább...
— Úgy? — nézett reá a leány elkomorodottan a papírlapra. — Nekem adja?
— A legnagyobb örömmel.
— Kedves, — felemelte a papírlapot és óvatosan beletette a könyvatos két lapja közé.
— Én legalább... — kezdte el ismét némi mohósággal Iván, de a leány közbevágott.
— Köszönöm és ezzel útját zárta minden további beszélgetésnek.

Biccentett a fejével s a kijárat felé tartott, különös, lebegő járással.

Utána kisvártatva Iván is elment. Egyáltalán nem volt kíváncsi arra, hogy mi fog történni a szünet után.

3.

A fiatal leány aznap délután a felső városban sétált, Gerwain szerkesztő társaságában. Gerwain is túl az ötvenen. Felesége Lyonban egy nagy áruháznak volt a directrice-je. Még évekkkel ezelőtt elhatározták, hogy — „gyűjtene” — Vásárolnak majd egy kedves villát Svájc valamelyik festői zugában, messze az emberektől, de mégis olyan helyen, ahová a friss lapok aznap elérnek. Gerwain egyike volt a legérdeklőbb politikai újságíróknak. Híres államférfiak

vették minduntalan igénybe szolgálatait. Mesteri szabotossággal írt, hűvös közömbösséggel, csak személyében ne lett volna annyira kesernyés. Fellemes cinikusnak tartották.

A fiatal leányt, akit Isabel Montfeurynek hívtak, állandóan zavarta Gerwain csipkelődő modora. Talán azért, mert ő viszont „rajongó” egyéniségnek számított. Hitt bizonyos eszményekben, Gerwain pedig nem hitt. Ő is újságíró volt, egyik vidéki angol lapnak küldözgetett tudósításokat. Neves kollégáját Párisból ismerte. Amikor januárban ideérkezett Gerwaint, hogy — amennyiben nem áll megfélelbezheterlen elveivel ellentétben — egyengesse az útját. Előbb két-három hónapig a titkárnője volt, csak később „önállósította magát. Kapcsolatuk elmélyült, elválaszthatatlan barátok lettek. Gerwain megkedvelte Isabelben a fiatalságnak mindig ellenállhatatlanul nyugtalanító szellemét.

A Saint Pierre templom körül jártak, csodálatos szép nap alkonyatában. Áthatoltak egy kis téren, befordultak a Rue de Soleil Levantba, már kiünn voltak a Treille sétányon. Egészen más környezet volt, mint amilyent a Quai Wilsonon lehet megismerni.

Az ősi Genf.

— Lássá Isabel, — szuszogott Gerwain s túltetsessége miatt minduntalan megállott — ezek a kövek még érdekelnék engem! Minden csak akkor kezd el érdekelni, amikor történelmi lemmé finomodik. Behunyom a szememet és Kalvin korát látom magam előtt. A nagy doktort, a szigorú és katonai szellemet, aki a hitnek új világát gyúrta ki a régiekből. Vagy ott van ami másik nagy franciánk, Rousseau. „Az utolsó polgárnak szemébe is olyan szent és sérthetetlen, mint a legelső hivatalnoké”. Le a kalapot a jámbor lélek előtt! Hallott már valamit harangozni a Társadalom szerződéséről? Barátunk megelőzött, mert kitalálta a népek szövetségét, az „örök békét” és Genf követte példáját. Innen

SPORT

Átszervezték a sísövetséget

A sísövetség nagy érdeklődés kíséretében tartotta meg rendes évi tisztújító közgyűlését, amelyen fontos döntéseket is hoztak az ország sísportjára vonatkozólag. A jelentések felolvasása és elfogadása után Manolescu ezredes elnök a szövetség ügykezelésének, működésének és hatáskörének korszerű tételére nagyszabású újításokat jelelt be, melyet a közgyűlés egyhangulag elfogadott.

Az országot hét sikerületre osztották fel a következőképpen: Bugeci kerület Sinaia székhellyel, Brassói kerület Brassó székhellyel, Fogarasi kerület Nagyszeben székhellyel, Bánsági kerület Resica székhellyel, Nyugati kerület Kolozsvár székhellyel, Besztercei kerület Vatra Dornei székhellyel, Máramarosi kerület Máramarossziget székhellyel.

Ezután a közgyűlés egyhangulag a régi tisztikar mellé a következő tiszteletbeli tagokat választotta meg a vezetőségbe: Ilcus tábornokot nemzeti delmi minisztert, A. Radian propaganda államtitkárt, N. Caranfil volt miniszter, Th. Rosetti-Solescut, J. Iacobici tábornokot és Pálangeanu ezredest. A kerületek elnökeit rövidesen ki fogják nevezni.

Csaplár „világrekord” teljesítménye

A MAC Margit-szigeti klubházában vasárnap nagy érdeklődéssel tárgyalták az atlétikai idény szennációját. Csaplár András ugyanis — mint ismeretes — 1 óra 04 perc 18,8 mp-re javította a 20 km-es futás magyar rekordját és csak 18 mp. cel maradt el az argentin Zabala világrekordjától. Ezen a megbeszélésen kiderült, hogy Csaplár mégis csak „világrekordot” futott, mert pontos becslések szerint 125 méterrel többet futott, ami legalább 25 mp. hátrányt jelentett a 20 km-es versenyben. Megállapították ugyanis, hogy az esztő felazott pályán a fordulókban hatalmas vitzások voltak, amelyeket Csaplárnak 400 m-enként ki kellett kerülnie. Ez pedig azt jelentette, hogy Csaplárnak körönként két és fél méterrel többet kellett futnia. Természetesen ez a megállapítás gyakorlatilag semmit sem jelent, lényegében azonban nem változtat azon a tényen, hogy a kitűnő magyar atléta teljesítménye végeredményben jobb volt, mint a jelenleg érvényben levő világrekord.

Genfből forgatták ki Európát a sarkából. Ezeknek a kispolgároknak, akik most gyermekeiket sétáltatják és félénkenként, ha egyszer odatévednek a város „nemzetközi” részébe, beszélhetnek... Ők túl vannak már a mi hőbortjainkon.

— És mit akar ezzel mondani? — szakította félbe Isabel türelmetlenül. — En elhiszem, hogy nem érdeklí őket a „békemű”, a „jövő”. De ami elmúlt, az sem. Nem vagyok műveletlen. Felsorolhatnék én is néhány futóbolondot Istenem! Sismondit, Dunan urat, Stael asszonyt, akik tovább fúrták-faragták azt a bizonyos „genfi” szellemet. Itt tért át az evangélikus hitre Giordano Bruno, itt a közelben írja Voltaire a Candideot, itt nyomtatja ki Montesquieu a Törvények szellemét. Itt bolyong Shelley és Byron, itt jellemzi Hugo Victor a genfi köztársaságot: óceán kicsiben. És aztán?... Tudnak-e erről valamit is a genfi atyafiak? Svájc az emigránsok hazája volt, a nagy váróterem, a meg nem alkúvó elmék itt várták meg, amíg virrad nekik. De érdeklí a vasúti portást, hogy ki hívá és miért utazik?

Gerwain zavartalanul szívtá pipáját és nem szólt közbe. Most azonban Isabel megállott a beszélgetésben és várta, hogy „ő” folytassa:

— Hiába, maga fiatal és nem érzi a temetőnek a báját. Lehet, hogy mind abból, amit „odaát” jól-rosszul csinálnak, ötven év mulva valamiképpen okos dolog fog kikerekedni. Egyelőre csak a „gépezetet” látjuk. Az eszmét eltakarja a hazugság; a szereplők szép szólamba öltöztetik önzéseiket. „Népszövetség” — kornyikálják és kis házi pecsenyéjükre gondolnak. „Világbéke” csavarják fel a hangjukat — és csak időt akarnak nyerni az új háborúhoz... Ez azt a komédiát körülbeszeli egy sereg smokk. A genfi „misztikum” idegenforgalmi vezetőség lesz, mint ahogy a Pilátus hegyének mindenki bedől. Maga is.

Meglepetésmenies forduló a magyar nemzeti bajnokságban

Müller a Hungária játékosa karját törte. A Bocskai újabb győzelme

A magyar nemzeti bajnokságban szerdán, indszentek ünnepe teljes fordulót bonyolítottak a csapatok. Az erőviszonyoknak megfelelően nem adódott egyetlen meglepetés sem. A szerdai forduló ismét súlyos szerencsétlenség történt. Müller, a Hungária csatárjátékosa karját törte. A ebreceni Bocskai újlátszik most lendül jó fordulóba, mert ezúttal a Nemzeti csapatát sikerült étvállra fektetnie.

Ferencváros—Kassai AC 8:1 (3:0). A Ferencváros könnyen győzött a kassai csapat ellen. Az első féldőben, annak ellenére, hogy a ferencvárosi gyűjtés tartalékokkal állott ki, három góllal nyert. A tartalékok közül kivált a mezőnyről Nagy szélső fedezet játéka. A gólokat Kiszely 4), Sárosi dr. (3) és Pósa, illetve Pásztai rugták.

Újpest—Gamma FC 4:1 (2:1). Az Újpest Zsenyellér helyén Hidasival állott ki a Gamma elleni mérkőzésen, amelyet fölényes arányban meg is nyert. Ezre a mérkőzésen Kállay lábujját törte és örötte újjal játszottá végig a mérkőzést. Sütő a Gamma FC-nek szerezte meg a vezetést, amelyet Hidasi 11-es büntetőből kiegyenlített. Ádám az Újpesteinek szerezte meg a vezetést, majd Hidasi is újra Ádám eredményesek.

Hungária—Szolnoki MAV 2:1 (0:0). A Hungária csak elkeseredett küzdelemben birt megbirkozni a szolnoki vasutasokkal. A mérkőzés 10-ik percében Müller karját törte és ettől kezdve a Hungária tíz emberrel játszott. Müller összeszaladt a szolnoki kapussal és oly szerencsétlenül esett el, hogy karja a teste alá törött.

Bocskai—Nemzeti 4:2 (3:1). Megérdemelt győzelmet aratott a debreceni csapat. Berecz 11-esből megszerezte a vezetést, ezt Kisalagi kiegyenlítette. Kristóf és Turay II. góljaival már 3:1 arányban vezetett a Bocskai. Szedernek sikerült szempitene az eredményt, míg Turay II. újabb góljával bebiztosította a Bocskai győzelmét.

Szeged—Elektromos 4:1 (4:1). A Szeged FC már az első féldőben bebiztosította győzelmét. A gólokat Nagy (2), Harangozó (2), illetve Fáz-mándy rugták.

Kispest—Haladás 2:0 (1:0). Erős iramú játék keretében győzött a Kispest a Haladás ellen. Az első féldőben Déri eredményes, míg a végeredményt jelentő gól Kalocsay nevéhez fűződik.

Törekvés—Taxisok 2:1 (1:1). A Törekvés megérdemelt győzelmet aratott a Taxisok felett. A törekvés góljait Kiszely és Zörgő szereztek, míg a Taxisok részéről Takács II. volt eredményes.

Ráfizetéssel végződtek a vasárnapi nemzeti bajnoki mérkőzések. Vasárnap az egész országban mindössze csak 6850 fizető nézte végig az A. osztályos NB mérkőzéseket, ami csak 233 ezer lei bevételnek felel meg. Részletesebb az volt a helyzet: Rapid—AMTE 1.400 néző 49 ezer lei, Ripensia—Sportul Studentesc 150 néző 5.000 lei, Victoria—Gloria CFR 1.000 néző, 43 ezer lei, UDR—Juventus 5000 néző, 7.000 lei, Unirea Tricolor—CANT 1.800 néző, 60 ezer lei, Venus—Kárpát FC 2.000 néző, 69 ezer lei. Csak az utolsó két mérkőzésen volt némi nyereség, a többin komoly ráfizetés.

Rádió

PÉNTEK, NOVEMBER 3.

Bucuresti. Radio România: 12: Időjelzés, vizálla-jelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12:10: A Misu Palade zenekar déli hangversenye. Radio România és Radio Bucuresti: 13: Időjelzés, rádióműsor, sport és egyéb közlemények. 13:10: A hangverseny folytatása. 13:30: Opera részletek hanglemekről. 14: Hírek. 14:20: Filmzene hanglemekről. 15: Látványosságok, művészeti és kulturális hírek, közlemények. Radio România: 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19:02: Technikai üzenetek. 19:17: Templomi kórus hanglemekről. 19:45: Hírek magyar nyelven. Radio România és Radio Bucuresti: 19:55: Iorga tanár előadása kimagasló francia szemlélyiségekről. 20:15: Oho hangverseny. 20:35: Operaelőadás. Az első szünetben hírek, a második szünetben hírek, sporteredmények. 22:20: Könnyű zene hanglemekről. 23:45: Hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

Budapest I. 7:45: Torna. Hírek. Hanglemezek. Utána: Étrend. 11: Hírek. 11:20: Felolvasások. 1:10: Szabó Helén hegedül. 1:40: Hírek. 1:55: Kerényi György énekel. 2:30: Honvédszene. 3:30: Hírek.

5:15: Diákfélóra. 5:45: Hírek. 6: Hírek szlovák és magyar-orosz nyelven. 6:15: Mozart-hangverseny. 6:40: Sportközlemények. 7: Bacsinzky Tódor előadása. Hanglemezek. 7:30: Lovász Ferenc cigányzenekara. 8:15: Hírek. 8:25: Márai Sándor elbeszélése. 8:50: „A ballerina”. Operet 3 felvonásban. 10:40: Hírek. 11: Szalonzene. 12: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 12:20: Farkas Jenő cigányzenekara muzsikál. 1:05: Hírek.

Budapest II. 7:45: Gyorsírótanfolyam. 8:30: S. S. S. Vilma zongorázik. 9: Hírek magyar, szlovák és magyar-orosz nyelven. 9:20: Haraszti Emil dr. előadása. 9:50: Debreceni zongorahármas. 10:25: Táncalemezek. 11: Időjárásjelentés.

SZOMBAT, NOVEMBER 4.

Bucuresti. Radio România: 12: Időjelzés, vizálla-jelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12:10: Jean Marcu zenekara. Radio România és Radio Bucuresti: 13: Időjelzés, rádióműsor, sport, és egyéb közlemények. 13:10: A hangverseny folytatása. 13:35: A Naidin zenekar játszik. 14: Hírek. 14:20: Hanglemezek. 15: Látványosságok, művészeti és kulturális hírek, közlemények. Radio România: 18: Országőrök órája. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19:02: Orvosi krónika. 19:17: A „Trio Luca” zenekar játszik. 19:45: Hírek magyar nyelven. Radio România és Radio Bucuresti: 20: Előadás. 20:15: Reklámzene. 20:45: Hírek. 21: Rádió posta. 21:15: Tánccene. 22:30: Hírek, sporteredmények. 22:50: Balettzene hanglemekről. 23:10: Könnyű zene. 23:45: Hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

Budapest I. 7:45: Torna. Hírek. Hanglemezek. Utána: Étrend. 11: Hírek. 11:15: Felolvasások. 1:10: Balalajka-zenekar. 1:40: Hírek. 2:30: Hanglemezek. 3:30: Hírek. 5:15: Bátori István meséi. 5:45: Hírek. 6: Hírek szlovák és magyar-orosz nyelven. 6:15: Szalonzene. 7:10: Keresztury Dezső dr. előadása. 7:40: Zenés részletek a „Ki gyereke vagyok én” c. operettből. 8:15: Hírek. 8:25: Régi népszimfoné nótáiból. 9:15: Hangverseny. 10:05: Tánccene. 10:40: Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és magyar-orosz nyelven. 11: Szórakoztató zene. 12: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 12:20: Farkas Béla cigányzenekara muzsikál. 1:05: Hírek.

Budapest II. 8:30: Mezőgazdasági félóra. 9: Hírek, ügétőversenyeredmények, hírek szlovák és magyar-orosz nyelven. 9:50: Szórakoztató hanglemezek. 10:15: Beszámoló a kassai nemzeti kézőművészeti kiállításról. 10:25: Hangverseny. 11:15: Időjárásjelentés.

Isabel hevesen tiltakozott és szembe szállott a férfi konokságával:

- De nem.
- De igen.
- De nem.

Isabelnek sirhatnékja támadt. Semmi sem keserítette el úgy, mint amikor jóhízeműségét vonták kétségbe. Emiatt viaskodott kitartóan apjával, az illatszergyárossal is. Ezt hányja szemére Leon Tynnernek is. És most barátja, Gerwain is állandóan ezt a lemezt darálja. Hát senki sem hiszi el neki, hogy titokzatos vágy ösztökéli, magasabbrendű cél szolgálója? Hogy olyan lény, aki képes odadobni minden nyugalmát egy eszméért, amely megdetszett neki. Tehet-e arról, hogy fiatal és szép, mind olyan tulajdonságok, amelyek akaratlanul is a komolytalanság látszatát kölcsönzik neki?

— Ezek szerint — erőtlenné vált a hangja, mert megint rájött, hogy Gerwaint úgy sem fogja tudni meggyőzni az ellenkezőjéről. — akár-hogy is iparkodom, maga változhatatlanul csak elegáns hóbortnak tartja, hogy én itt lézengsek?

Gerwain élvezte a leány békétlenkedését, közben atyáskodott:

— Semmi kifogásom nincs ellene. Miért ne tombolja ki magát? De hát nevezük csak — magunk között — nevé a gyermekét. És zárjuk le a meddő vitát. Bőlebb dolgokról is fecseghetünk. Meg kell becsülni ezt a ragyogó zugot.

Most ismét ott találták magukat az Arzenál előtt. A búcsúzónap még egyszer végig öntötte a patricius házak tetejét és erkélyeit.

— Hát „fecsegtünk” bőlebb dolgokról — hangsúlyozta Isabel gúnycólódva. Most én mondom el magáról szerény véleményemet. Kedvelem magat, nem csak azért, mert meggyőződése ellenére is segít nekem átnézni tudósításaimat, sőt ki-ki javítja. Hízeleg a hiúságnak, hogy egy Pál Gerwain megtisztel, velem indul el sétaut-

jaira, a hónap alá nyúl, besétál velem a tizen-nyelcadik századba is... Minő tiszta és finom egyéniség! Megengedi, hogy jellemezzem? Mint a futóhomok. Az is teljesen tiszta és finom — de teljesen terméketlen. Az illúziók növényzete nem terem meg benne. A maga sivatagában csak a történelem emlékei élnek, mint az elhullott tevéknek fehér csontjai...

Megmondta Gerwain a szeme sarkából figyelte, hogy milyen megható ügybuzgósággal fogalmazta meg ítéletét, majd vállat vont:

— Köszönöm, nem is képzeli, hogy mennyire megtisztel a hasonlatával.

— Mi két különböző bolygón élünk.

— Persze! Vegye tudomásul kicsikém, hogy minden ember két különböző bolygón él.

— De nem rettenetes ez... így kimondani? Hát akkor lehet-e feltételezni, hogy két ember tökéletesen ismerje egymást?

— Meggyezésre van szükség. Higyjen a tisztességes alkú üdvözítő voltában. Regényes egybeolvadásokra nincs szükség. Ne is kísérletezzék, a végén maga fog kifáradni.

Isabel azonban makacsul kitarított. Újra és újra elkezdte ostromolni Gerwaint, akiről azonban, mint valami hullámtörőről, visszapatantak szavai.

Elmúlt nyolc óra, amikor visszaértek a nagyszállóhoz, ahol Isabel lakott.

Nyolc óra! A „nemzetközi” Genf izgalmas időpillanata! A cincker kezd élni a város. Ilyenkor állanak a címes kapukhoz az áramvonas autók, hogy elindítsák utasikat X. Y. követ, miniszter, vagy hercegnő fogadó estélyére. Pár perc és szikráznak a neoncsövek. A paloták, hotelek, mulatók éppen úgy magukra öltik fényékszerüket, mint a nagyvilági hölgyek gyönyögeiket és briliánsaikat. Ilyenkor villognak a vakító fehér frakkmellényeken az érdemkeresztek, csillagok, ilyenkor tűz rubintot turbánjába a maharádzsa. Ilyenkor bontják a pezsgőt a ker-

tiünnepélyeken. Ilyenkor cserélnek gazdát a bányarészvények, csinálják meg a napi mérleget a fegyvergyárosok. Ilyenkor szövődnek az új barátságok és az új szerelmek, ilyenkor keres új retekkelhet magának az Érdek.

Gerwain elbúcsúzott Isabeltől:

— Most már eléggé megkínóztam, átengedem magát Tynner úrnak. Ő majd kárpótolja. Sürgősen öltön estélyi ruhát, tündököljön és hódítsa meg magának, kit hódítson meg?... Hát... Tynner urat mindenestre.

— Mindenkiről rossz véleménye van. Mindenkiről.

Gerwain megcirógatta a kezét.

— Szerencsére, magának kisebb gondja is nagyobb annál, hogy szívére vegye, amit dohogtam.

Isabel csak anyai részről angol, apja tős-gyökeres francia. A kettős származás nem okozott bonyodalmat, sőt egy időben fokozottabb mértékben emelte Isabel származási öntudatát.

Gyermekeként is felváltva, hol Párisban, hol Angliában töltötte. Párisban a nem éppen elegáns rue Vaugirardon laktak, széles udvaru, komor gyárépületben, amelynek egész földszintjét és első emeletét az „üzem” foglalta le. Isabel minden nyár kezdetén anyjával átkelt a csatornán, ahol egy yorki grófsági udvarházban gyakorolta magát az angol nyelvből, gofózásban, majd megunt mindent, vágott haza, apja után, akit ilyenkor fokozottabb mértékben,

de mindig a szeszélyes gyermek zsarnoki módján szeretett. Képzletében apja sokáig úgy élt, mint feltétlen ura a teremtsenek. Hatalma valahogyan természetes, magától adandó volt, egy férfi dolgos kezéből, kövéres, sima arcának változatlan derűjéből, modorának egyszerűségéből sugárzott ki. Ennek épp az ellenkezőjét találta meg anyjánál, akit senki sem vett komolyan.

(Folytatjuk.)

Békeminisztérium felállítását követelték az alsóházban

Valótlanok Hollandia megtámadásáról szóló hírek

Párisból jelentik: A Havas ügynökség a harctéri helyzetről adott magyarázó közleményében rámutat arra, hogy a németek mind gyakrabban vetnek harcba rohamcsapatokat. Ezeknek a különlegesen kiképzett csapatoknak alkalmazása arra vezette a külföldi megfigyelőket, hogy

a németek megindították nagy támadásukat. Ez azonban eddig nem következett be, mert úgy eddig, mint az utóbbi napokban is csak helyi jellegű csatározások folytak, míg az éjszaka teljesen csendben telt el. A németek támadást intéztek az Ohrenthal melletti francia állások ellen. A Voge-zekbe a németek járőröket küldtek ki.

Vorbach községet ágyúval lötték és nehéz ütégel lötték a Blies menti francia állásokat is. (Dunaposta.)

ALHIREKKEKEL NYUGTALANITJAK A KÖZVÉLEMÉNYT.

Londoni lapjelentések szerint, amelyeket az angol rádiók is közvetítenek, Németország feladta azt a tervet, hogy Belgiumon, vagy Svájccon keresztül támadja meg Franciaországot és most a holland határon összpontosítják a német csapatokat, mert a semleges Hollandián át készülnek megtámadni a szövetségeseket. A német lapok ezzel kapcsolatban rámutatnak arra, hogy ezek az angol forrásból származó hírek éppen annyira valótlanok, mint az annak idején a belga és svájci semlegesség megsértéséről szóló közlemények. Az angol propagandaügyi minisztérium koholt közleményeit úgy a belga kormány, mint a svájci szövetségi kormány nyomban megcáfolta és ez az oka annak, hogy most Hollandia megtámadásának meséjével kísérleteznek. Németország nem egyszer ünnepélyesen kijelentette, a szomszéd államok semlegességét tiszteletben tartja mindaddig, míg azok tényleg semlegesek és így a német hadvezetőségnek nincsen szándékában megsérteni Hollandia semlegességét sem. Ha majd a holland kormány is megcáfolja a legújabb valótlan híradást, akkor már nem marad egyetlen ország sem, amelynek közvéleményét az angol propaganda nyugtalaníthatná semlegessége megsértésének meséjével.

NEGYVEZEZER HORDÓ PETRÓLEUMMAL TELT HAJÓJUKAT SÜLLYESZTETTÉK EL A NÉMETEK.

Newyorkból jelentik: (Rador.) A Friedrich nevű német gőzös, amely petróleumszállítmánnyal, mint semleges hajó kísérletet tett arra, hogy áttörje a blokádot, október 24-én elsüllyedt, nehogy a Dispatch angol cirkáló elfogja, a mely a Karaibi tengeren találkozott az elöttelt lámpákkal haladó német gőzössel. Az angol hadihajó felszólítására, hogy miért nincs kivilágít-

va a hajó, a kapitány azt válaszolta, hogy világitási berendezése elromlott. Az angol hadihajó kapitánya megállásra szólította fel a német gőzöst, amely azt a választ adta, hogy gépei nem működnek és így nem állhat meg. Többszörös felszólításra végre megállt. Angol különítmény szállt fel a hajóra és annak 40 tagú személyzetét a mentőcsónakok mellett felsorakozva találta. Parancsot adtak, hogy vonuljanak el a mentőcsónakoktól, de ennek a németek nem enged-

Robbanás az Athenia testvér-hajóján

Az Associated Press egy távirata arról számol be, hogy a Moveria gőzös, az Athenia testvérhajója, Sanpedroba érkezett. A hajó legénysége elmondotta, hogy a Liverpoolból érkező hajón szeptember 23-án a gépeknél robbanás történt, ami arra készítette a Moveriát, hogy Balboaa térjen vissza, a Panama csatorna közelébe, hogy sérüléseit kijavítsák. A kapitány minden felvilágosítást megtagadott a robbanásra vonatkozóan. A német távirati ügynökség munkatársa, amidőn ezt a hírt közli, hozzáfűzi, hogy a Moveriával történt véletlen alkalmas az Athenia esetének megvilágítására. (Rador.)

MÉGIS VOLT MÉRGES GAZTÁMADÁS LENGYELORSZÁGBAN A NÉMETEK ELI EN.

Bernből jelentik: (Rador.) Rudolf Staehelin professzor, aki a lengyelországi mérgezőgázok használatára vonatkozóan végzett vizsgálatokat, a következő nyilatkozatot adta a lapoknak: „Német lapok a Lengyelországban történt gázmérgezésekkel kapcsolatos jelentésemet közölték, olyan nyilatkozatokat tulajdonítottak nekem, melyeket sohasem tettem. Midőn a német külügyminisztérium kérését megkaptam, hogy a lengyelországi gázmérgezésekkel kapcsolatos megbetegedéseket és sérüléseket megvizsgáljam, nem tartottam magamat feljogosítva, hogy ezt elutasítsam. Úgy látom, nekem, mint semleges állam polgárának, kötelességem volt segítségül sietni az igazság megállapítására, ha szakértői minőségben erre egy hadviselő fél kér. Kilenet esetben a „sárgakeresztes” osztályhoz tartozó gázok mérgezési tüneteit állapítottam meg. A Jaslóban részemre adott nyilatkozatok, melyek szerint az összes mérgezett személyek 10 nappal ezelőtt egyetlen gázbomba robbanása folytán betegedtek meg — amit én magam nem tudtam megállapítani — a „sárgakeresztes” gázzal történt mérgezés vizsgálatával nyertek igazolást. Ugyanígy történt a bőrelváltozásának idejére vonatkozólag is. Az én meg-

meskedtek. Ekkor megjelent a Friedrich kapitánya és kijelentette, hogy intézkedett a gőzös elsüllyesztésére. Az angol tengerészek erre elhagyták a hajót és a Friedrich 40 ezer hordó mexikói petróleummal, amelyet Tempicoban rakodott, elsüllyedt.

A Newyork Times hozzáteszi, hogy Friedrich legénységét valószínűleg a Dispatch fedélzetére és Jamaikában internálták őket.

HIVATALOS JELENTÉSEK.

Berlinből jelentik: (Radiopress.) A német véderő parancsnokság hivatalos jelentése csak annyit közöl, hogy nyugaton csak egyes helyeken volt gyenge tüzéségi tevékenység.

A francia hivatalos jelentés is rövid és ennyit közöl: Az éjszaka teljes nyugalommal telt el.

CHAMBERLAIN HETI BESZÁMOLÓJA.

Londonból jelentik: Az angol alsóház csütörtök délutáni ülésén Newille Chamberlain miniszterelnök újabb heti beszámolót mondott.

—Az elmúlt héten a viharos időjárás és az igazságtalanságok nem voltak hatás nélkül légi, a szárazföldi és a tengeri hadműveletekre, francia—német határon tevékeny járőrakciók, megismétlődő rajtaütések és időközönkénti tüzéségi támadások szorítottak. Noha az egész arcvonalon hűvös és nedves az idő, az angol expedíciós haderej továbbra is hatékonyan együttműködik az arcvonalon levő védelmi állások megerősítésében. A beérkezett jelentések arról számolnak be, hogy az angol csapatok hangulata igen jó és a vidék lakosai baráti viszonyt tartanak fenn.

(Dunaposta)

Londonból jelentik: Az alsóház tegnapi délutáni ülésén egyik képviselő kérdésére Churchill tengerészeti miniszter kijelentette, hogy az ír territóriális vízeket a felelősséget kizárólag Írország kormány viseli.

Chamberlain miniszterelnök kérdést írték az alsóház ülésén, hogy vajon szándékban áll egy úgynevezett béke-miniszteri tárca létesíteni. Ennek a miniszternek kizárólag volna a feladata, hogy

a békét érdeklő problémákkal foglalkozzon, amelyekkel a háború idején egy háborús kormány érthetően nem foglalkozhat. Chamberlain a kérdésre nemleges választ adott. Egy másik kérdésére Chamberlain kijelentette, hogy nem szándékozik a német koncentrációk táborok ügyében nyilvánosságra hozott fehér könyvvel kapcsolatban vitát a parlament műsorára tűzni.

A tények maguk helyett beszélnek — mondott a miniszterelnök — és egy további vita teljesen felesleges volna. (Rador.)

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: álláskeresés, elveszett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint egy leu. Levelezés és Házasság nem közölhető, minden más rovatban szavankint két leu. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Bratianu 3. II. kerület: Popovici trafik, Piata Badea Cartan 8. — Kardos-trafik, Piata Traian (szerb templom mellett) Grósz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Flauder-trafik, Piata Ia hovári IV. kerület: March-trafik, Piata Küttl. — Nőgrády-trafik, (Corso mellett). — Schmidt-trafik, Piata Dragalina 6. Telefon 45—06. — Vittek-trafik Bul. Carol 54. — Galgoczy-trafik, Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45—13.

Allást keres

Mosást, vasalást házakban, lelkiismeretesen vállal tisztá asszony (ügyszintén otthoni mosást is). Kovács, III., Wilhelm Mühle-u. 10. 1243

Takarítást vállal a délutáni órákra. I. Lloyd palota III. emelet Klein Rudolf. 1865

Házmasternek állást keres fiatal házaspár. A férfi lakatos, víz- és villanyszerelő. Klein Rudolf Llyod palota III. emelet. 1487

Lakás

Kétszobás lakás újonnan renoválva, festve, padozva, víz a konyhához, III., Str. Memorandului 92. 1421

Elegánsan bútorozott különbejáratú szoba falmosdóval november 15-re kiadó. III., Str. Domnita Balassa 32. 1429

Kétszobás komfortos, modern lakás, Józsefváros elején, gyönyörűen parkirozott (Angolpark) udvarral disztíngvált házaspárnak azonnalra kiadó. Cím a kiadóban. 1431

Szép uccai üzlethelyiség

a Belváros központjában (Piata Libertatii 4.)

azonnal kiadó

Bővebbet Weisz Arthur dr. ügyvédi irodájában.

Kétszobás teljesen modern villalakás kiadó. III. Bulev. Mihai Viteazul 15. 1428

Árnyék-vel

Jutányosan eladó Kardostelepen 120 négyzetméteres telek házzal. Üzletnek igen alkalmas. Közlelebbit a kiadóban 1864

Amerikai folytonéző kályha fa- és szénfűtésre berendezve, kedvező árral eladó. „Industria” IV., Str. Bratianu 34. 1420

Amerikai nacional regiszterkassa legújabb model kifogástalan állapotban olcsón eladó. „Sürgös” jellegére a kiadóba. 1430

Sport gyermek-kocsi jókarban lévő eladó. II. Str. Subonyi 9. 1866

Jókarban lévő hálószoba megvételre kerestetik. Címeket a kiadóba kérem leadni. 1427

Fehér és virágos takaréktűzhelyek és szobakályhák újabb kaphatók

Junginger

II., strada Timocului 1.

Hirdessen a Déli Hírlap-ban